

Doprowadzeni do granic wytrzymałości ejszyszczenie grożą samosądem

Ostudzić emocje

Ejszyszczenie nękani pożarami grożą, że dokonają samosądu

Fot. Marian Paluszkiewicz

Dzisiaj z inicjatywy komisariatu policji rejonu sołecznickiego w Ejszyszkach odbędzie się spotkanie miejscowych autorytetów z mieszkańcami miasteczka. Autorytety – ksiądz, komisarz policji, starosta i inni – będą próbowali uspokoić ejszyszczen, którzy w związku z aresztowaniem podejrzanego o serię podpałów ich ziomka, grożą, iż sami dokonają aktu sprawiedliwości.

Policja nie na żarty jest przejęta nastrojami w miasteczku i na serio traktuje groźby dokonania samosądu. Aby nie dopuścić do wendety, właśnie zaplanowane jest spotkanie ze społecznością, nękanego przez kilka miesięcy podpaleniami, miasteczka. Mieszkańcy w trosce o swoje mienie pełnili ostre dyżury nocami, aby zapobiec podpaleniom. Tym

niemniej, od wiosny do jesieni tego roku w Ejszyszkach odnotowano 15 prób podpałów, w wyniku których spłonęło 7 zabudowań gospodarczych i jeden dom. Ostudzenie emocji nie będzie więc sprawą łatwą.

Odmawia podania szczegółów

Jak informowaliśmy we wczorajszym „Kurierze”, w wolnych dniach wysiłki policjantów i żołnierzy drugiego pułku z Rudnik dały swe owoce, mianowicie na podstawie podejrzenia o podpalenie zatrzymano mieszkańca Ejszyszek. Komisarz policji sołecznickiej Marian Čapkovskis zakomunikował, że podejrzanego osadzono w areszcie na 10 dob, w ciągu których śledztwo musi al-

bo uzasadnić, albo wycofać oskarżenie. Dlatego komisarz do tego czasu odmawia podania szczegółów sprawy lub dowodów winy tego człowieka, jakie posiada policja.

W rozmowie z korespondentem „Kuriera” komisarz zwrócił uwagę na inny aspekt problemu ejszyskiego.

Sprawiedliwość powinien wymierzyć sąd

– Mieszkańcy Ejszyszek wiedzą, że aresztowano konkretną osobę, wobec której ma być wysunięte oskarżenie, pracują z nim śledczy, gromadzą dodatkowe dowody popełnionych przestępstw.

(Dokończenie na str. 2)

Vytautas Landsbergis przyznał, że parlamentarzyści popełnili błąd

Ucierpiał prestiż Litwy

Sejm Litwy wstrzymał wczoraj wejście w życie ustawy, uznającej za akt prawny „Deklarację o Przywróceniu Niepodległości”, ogłoszoną w czerwcu 1941 r. przez Tymczasowy Rząd Litwy, który zajmował wyraźnie prohitlerowskie stanowisko.

Przed tygodniem zatwierdzając niniejszą ustawę Sejm uznał, że deklaracja ta jest dokumentem równym rangą z deklaracjami niepodległości Litwy w roku 1918 i 1990.

Taka decyzja zbulwersowała opinię publiczną, szczególnie oburzały się środowiska żydowskie, które decyzję litew-

skiego parlamentu określiły jako „niezrozumiałą”.

Prezydent Valdas Adamkus uznał przyjęcie ustawy za błąd, gdyż uznając deklarację z 1941 r. Sejm Litwy wziął na siebie odpowiedzialność za zagładę około 200 tys. litewskich Żydów, a także za znacjonalizowanie całego mienia żydowskiego i rozpoczęcie organizowania gett w Kownie i Wilnie. Historyk litewski Liudas Truska stwierdził też, że po ogłoszeniu deklaracji niepodległości rząd przystąpił do zakładania obozu koncentracyjnego dla Żydów w Kownie.

W ocenie prezydenta Litwy, przyjęta

ustawa „wyrządziła wielką szkodę międzynarodowemu prestiżowi Litwy, a także skłóciła społeczność litewską”. Odmówił on zawetowania ustawy i zażądał od Sejmu przyznania, że jej przyjęcie było błędem.

Przewodniczący Sejmu Vytautas Landsbergis, który podczas głosowania nad ustawą nie był obecny na sali posiedzeń przyznał, że parlamentarzyści popełnili błąd. Przypomnił też, że „pod obrady Sejmu ustawa trafiła przez przypadek, wymagała ona bowiem jeszcze dopracowania”.

Inf.wł.

W NUMERZE:

Kraj

2

1 października br. do Wilna przyjadą laureaci nagrody Nobla: Wisława Szymborska, Czesław Miłosz, Gunter Grass oraz Tomas Venclova. Będzie to spotkanie w ramach imprezy „Litewsko-niemiecko-polskie rozmowy na temat przyszłości pamięci”, zorganizowane przez Instytut Goethego oraz Instytut Polski w Wilnie.

Wybory 2000

3

Gediminas Paviržis uważa, że należy koniecznie walczyć o demokrację, o prawa ludzi, równość wobec ustaw. „Nie sądzę, że wszystko jest dobrze, jednakże nie dostrzegłem takich rażących naruszeń. Bardzo szkoda, że radni Rady samorządu byli obojętni wobec decyzji administracji, dyskryminujących innojęzycznych wilnian w podeszłym wieku”.

Gospodarka

5

Od początku przyszłego miesiąca przestanie działać bezpłatna służba informacji „Lietuvos telekomasu” 09, którą zastąpi narodowa służba informacji 118. Dzwonki do narodowej służby informacji będą płatne, koszt minuty rozmowy wyniesie 0,37 Lt z PVM.

Zdrowie

6

Gdy najemy się dwa razy w tygodniu grochu, kaszy gryczanej, raz w tygodniu fasolówki, wypijemy codziennie liter mleka, zjemy 5 dkg sera, główkę cebuli, to choroby po prostu nie mają u nas żadnych szans. Starość nie przychodzi, kości nas nie boją.

Świat

9

Minister sprawiedliwości Peru zdemontował wczoraj doniesienia o aresztowaniu wszechwładnego szefa służb specjalnych i doradcy prezydenta, generała Vladimiro Montesinosa. Nadal nie wiadomo jednak, co się z nim dzieje.

Po letniej przerwie Polski Klub Dyskusyjny zaprasza na spotkanie. Pierwsza impreza odbędzie się w najbliższy czwartek (21 września o godz. 17.00) w pomieszczeniu ZM ZPL (ul. Pylimo 45).

Sentencja

Możesz stworzyć coś pięknego nawet z kamieni napotkanych na swej drodze.

Johann Wolfgang von Goethe

Kalejdoskop aktualności

Pamięci M. K. Čiurlionisa

W piątek Poczta Litewska emituje do obiegu blok pocztowy, poświęcony 125 rocznicy urodzin M. K. Čiurlionisa. Wartość nominalna bloku wynosi 4 Lt.

Znaczek, który zaprojektował artysta plastyk Viktoras Jasanauskas, w nakładzie 50 tys. egzemplarzy wydrukowała drukarnia państwowa w Budapeszcie.

Jechali „na ryby”

Wczoraj funkcjonariusze jednostki policji granicznej w Pagėgiai w pobliżu osiedla Panemunė zatrzymali dwóch mieszkańców obwodu królewieckiego (Kaliningradu), których paszporty nie miały pieczęci stwierdzających przekroczenie granicy państwowej.

Jak mówi rzeczniczka prasowa jednostki granicznej policji ochrony wybrzeża, zatrzymani na terytorium Litwy jechali samochodem UAZ, a funkcjonariuszom twierdzili, że przyjechali „na ryby”.

Przemysłowcy — za „nową polityką”

Podczas zbliżających się wyborów do Sejmu przemysłowcy będą wspierali blok Nowej Polityki. Tak postanowiła wczoraj na swym posiedzeniu rada Konfederacji Przemysłowców.

Do bloku Nowej Polityki wchodzi Nowy Związek, Związek Centrum, Związek Liberatów i Związek Nowoczesnych Chrześcijańskich Demokratów.

Jak powiedział prezydent konfederacji Bronislovas Lubys, z partiami nie zostanie zawarta żadna umowa, jak to było w 1996 r., gdy przemysłowcy podpisali memorandum z partią konserwatystów.

Walka przeciwko narkotykom

Wczoraj samorząd wileński rozpoczął akcję zwalczania narkomanii — „Wiozą? Stań. Zatrzymaj”.

W ciągu trwającej miesiąc akcji w szkołach będą wygłaszane prelekcje, przeprowadzane rajdy policji do dyskotek, czynna będzie konsultacyjna linia telefoniczna, uczniowie mogą odwiedzić ośrodki toksykologii, rehabilitacji narkomanów oraz AIDS.

Służebnica Temidy przed wyrokiem

Wczoraj Prokuratura Generalna zaproponowała karę 7,5 lat więzienia dla bylej sędziny Eglė Milinienė, oskarżanej o łapownictwo i inne przestępstwa.

Na podstawie podejrzania o łapownictwo, była sędziną Wileńskiego Sądu Dzielnicego nr 4 Milinienė 9 października 1998 r. zatrzymała funkcjonariusze służby badań specjalnych i Prokuratury Generalnej.

Od powoda sprawy cywilnej Sergejusza Šeniauskasa, którego dom został sprzedany na licytacji, sędzina trzykrotnie wzięła łapówkę w sumie 10.500 USD.

Dymisja wiceministra

Ministerstwo Komunikacji straciło wiceministra Algirdasa Šakalysa, który w nim pracował najdłużej.

Wiceminister z zajmowanego stanowiska zrezygnował sam.

Według danych, jakie posiada prasa, Šakalys aktywnie popierał francuską firmę „Thomson”, która ubiegała się o wprowadzenie na Litwie systemu kontroli lotów.

W 1992 r. wiceminister w imieniu rządu, łamiąc ustawę, podpisał umowę z francuskim bankiem „Credit Lyonnais” w sprawie kredytu w wysokości 48 mln Lt.

W okresie rządów LDPP, gdy zaistniały możliwości bezpłatnego lub za ulgową cenę latania samolotami „Lietuvos avialinijos”, z bezprawnych przywilejów wspólnie z innymi posłami na Sejm korzystał również Šakalys.

Attache szykują się do jesiennej tury po Litwie

Dziś, aby uczestniczyć w jesiennej turze na Litwie zbierają się akredytowani w naszym kraju attache obrony innych państw.

Podróż pozwoli przedstawicielom obrony innych krajów zapoznać się z przemianami w wojsku litewskim oraz omówić wspólne sprawy.

Sprawa „Mażeikių nafta” w sądzie

Wczoraj Sąd Konstytucyjny rozpoczął rozpatrywanie sprawy w związku z ustawą o reorganizacji spółek akcyjnych „Būtingės nafta”, „Mažeikių nafta” i „Naftotiekis” oraz innymi aktami prawnymi, które stworzyły warunki do sprzedaży akcji „Mažeikių nafta” amerykańskiej spółce „Williams”.

Posłowie na Sejm, którzy zwrócili się do sądu, również mieli zastrzeżenia, czy ustawa o uzupełnieniu i nowelizacji artykułu 5 ustawy o administrowaniu podatkami, niektóre normy uzupełnienia artykułu 12 ustawy o inwestycjach kapitału zagranicznego na Litwie nie są sprzeczne z Konstytucją.

Posłowie prosili również Sąd Konstytucyjny o wyjaśnienie, czy niektóre normy uchwały Sejmu „O uznaniu inwestora strategicznego” nie przeczą Konstytucji i ustawie o bezpieczeństwie narodowym Litwy.

Sprawiedliwi świata

Tymczasowa kierowniczka ambasady izraelskiej w krajach bałtyckich Ronit Ben-Dor jutro w sali Wspólnoty Żydów Litewskich wręczy medale Sprawiedliwych świata prawie 30 obywatelom Litwy.

Tytuł Sprawiedliwy świata nadaje się osobom, które ratowały Żydów skazanych na śmierć przez nazistów.

Wiele odznaczeń przyznano po śmierci.

Izrael tytuł Sprawiedliwy świata nadał ponad dwustu obywatelom Litwy.

(ELTA, BNS)

Zapoznać się z doświadczeniem

Przebywająca wczoraj i dziś w Dublinie delegacja pod przewodnictwem głównego negocjatora w sprawie członkostwa Litwy w Unii Europejskiej, wiceministra spraw zagranicznych Vygaudasa Ušackasa zamierza zapoznać się z doświadczeniem Irlandii, wykorzystując możliwości, jakie daje członkostwo w Unii Europejskiej.

Razem z wiceministrem w Irlandii przebywają przedstawiciele stowarzyszenia „Infobalt”, Konfe-

deracji Pracodawców, Federacji Pracy, Związków Robotników i Rolników.

W czasie wizyty przewidziano spotkania delegacji z osobistościami oficjalnymi i ekspertami irlandzkimi, którzy zapoznają się z planem rozwoju narodowego Irlandii na lata 2000-2006, znaczeniem inwestycji zagranicznych dla gospodarki niewielkiego kraju, rolą związków zawodowych i wspólnoty biznesu, gdy Irlandia została

członkiem UE. Wiceminister spraw zagranicznych Litwy Ušackas spotka się osobno z przewodniczącym połączonego komitetu ds. europejskich parlamentu irlandzkiego Bernardem Durkanem i członkami międzyresortowej grupy rozszerzenia UE, jak też przedstawicielami Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz departamentu przedsiębiorstw handlu i pracy.

(ELTA)

Ostudzić emocje

(Dokończenie ze str. 1)

Dlatego wśród niektórych mieszkańców rozlegają się pogroźki pod adresem podejrzanego. Chcemy przestrzec przed wszelką zemstą. Może znaleźć się „mściciel”, który podejmie niezgodne z prawem działania przeciwko tym, których będzie uważał za winnych tych wszystkich przestępstw — powiedział Marian Čapkovskis. — Nie możemy do tego dopuścić.

Komisarz zaznaczył, że postara się zaangażować cieszących się autorytetem ludzi w celu uspokojenia społeczności w Ejszyszkach. W tym celu dziś z inicjatywy policji odbędzie się zebranie z udziałem starosty, księdza, aby swym autorytetem wpłynęli na mieszkańców, ponieważ to sąd powi-

nien wymierzyć sprawiedliwość, a nie powinien nastąpić samosąd.

Ejszyszki żyły w napięciu

Komentując ujęcie podejrzanego, komisarz powiedział, że jest to logiczne, cała sprawa powinna na tym się zakończyć. Jak zaznaczył, policja przez cały czas działała skutecznie. Ale jest problem jej finansowania. Początkowo tylko posterunek policji organizował tam dyżury i tylko trzech dzielnicowi je pełnili. Tego jednak było za mało. Gdy pojawiły się dodatkowe pieniądze właśnie na rozwiązanie problemu ejszyskiego, skierowano na pomoc żołnierzy z drugiego pułku w Rudnikach. Wtedy sprawy ruszyły do przodu. Jednakże komisarz nie jest skłonny do prze-

sadzania sukcesu policji, ponieważ ważny wynik osiągnięto dopiero po miesiącu. W ciągu tego czasu Ejszyszki żyły w napięciu.

Pieniądze podzielić na czterech

Mówiąc o tych 4000 Lt, które administracja samorządu wyznaczyła jako nagrodę temu, kto przyczyni się do ujęcia przestępcy, komisarz powiedział, że jest komu wręczyć te pieniądze, jeśli administracja dotrzyma swego słowa i przeleje tę sumę policji. Bo przecież w ujęciu przestępcy uczestniczyli dwaj żołnierze i dwaj policjanci. Komisarz uważa, że tę sumę należy podzielić na czterech.

Piotr Ryngiewicz

Laureaci nagrody Nobla w Wilnie

Przyszłość pamięci

1 października br. do Wilna przyjadą laureaci nagrody Nobla: Wisława Szymborska, Czesław Miłosz, Gunter Grass oraz Tomas Venclova. Będzie to spotkanie w ramach imprezy „Litewsko-niemiecko-polskie rozmowy na temat przyszłości pamięci”, organizowane przez Instytut Goethego oraz Instytut Polski w Wilnie.

Cel spotkania — wspólne zastanowienie się nad tym, w jaki sposób pamięć narodu, społeczeństwa i indywidualnych osób może wpły-

wać na naszą obecną rzeczywistość i przyszłość, czy może coś zmienić lub przekształcić. Może przełom wieków oznacza wyzwolenie się od pamięci, a może oznacza nowe czasy, nowy pogląd na pamięć i zapomnienie.

Pierwszego dnia goście zostaną uroczyście powitani w Rosyjskim Teatrze Dramatycznym, gdzie się odbędzie improwizowane przedstawienie sztuki W. Szymborskiej.

2 października również w Rosyjskim Teatrze Dramatycznym bę-

dą recytować swoje wiersze W. Szymborska oraz T. Venclova. Gunter Grass przeczyta fragmenty z wydanej w 1999 roku książki „Mój wiek”. Autorzy czytają będą w swoim ojczystym języku. Publiczność otrzyma tłumaczenia. Tego samego dnia o godz. 11.00 przy ul. Lejkilos 1 odbędzie się odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej Josifowi Brodskiemu.

Program przewiduje także wiele spotkań oraz wycieczek poznawczych.

J. T.

Kronika kryminalna

Córka za kierownicą — ojciec w szpitalu

W Wilnie w wyniku wypadku, spowodowanego przez 14-letnią córkę, ucierpiał drugi sekretarz ds. ekonomicznych ambasady USA Matthew Dawidas Christas, który m. in. wziął udział w niedawnym „Rajdzie Dookoła Litwy”. Samochodem lancia delta, należącym do placówki dyplomatycznej (na zdjęciu), mężczyzna uczył dziewczynkę jazdy. Na ul. Verkių auto wpadło na budynek. 36-letni dyplomata ze złamaną nogą trafił do szpitala. Córka nie doznała żadnych obrażeń.

Zdaniem policji, dyplomata nie naruszył przepisów ruchu drogowego — na Litwie uczyć się prowadzenia pojazdu można od lat 14.

Zamordowano dziecko

W poniedziałek z rana w pobliżu lotniska w Karmelawie (rejon kowieński) znaleziono ciało zamordowanej 3-letniej Samanty Vanslaičiūtė, którą prawie całą dobę poszukiwano jako zaginioną bez wieści.

Fot. Wasilij Bondariew

Rozebraną dziewczynkę z widocznymi śladami przemocy znaleziono około godz. 7 w krzakach koło lotniska. Samanta mieszkała w pobliżu miejsca tragedii. W listopadzie dziewczynka obchodziłaby swoje czwarte urodziny.

Dziecko zaginęło w niedzielę po południu, z podwórza prywatnego domu rodziców (bezrobotnych), którzy zgłosili się do policji. Do poszukiwań przyłączyli się żołnierze I pułku MSW.

Jako pierwszy, zaginięcie dziewczynki zauważył jej brat. Po

powrocie z grzybobrania, siedmioletka zaczął wypytywać rodziców, dlaczego siostrzyczka nie biega po podwórzu.

Kowieńska prokuratura dzielnicy wszczęła sprawę karną o umyślnym zabójstwie. Według nieoficjalnych danych zaznacza się, że w niedzielę widzieli ją sąsiedzi, jak rozmawiała z młodym mężczyzną. Czy został on zatrzymany, prokuratura na razie nie podaje. W trakcie dochodzenia funkcjonariusze przeprowadzili trzy rewizje.

Przygotowała Irena Litwin

Wileński Staromiejski Okręg Wyborczy nr 2

VEIKIME KARTU

nr 9

Kandyduje pan w Okręgu Staromiejskim już po raz trzeci i chociaż wилnianie znają pana, prosilbym o krótkie przedstawienie się.

Urodziłem się w Wilnie, w Kownie uzyskałem kwalifikacje inżyniera-drogowca i po powrocie do Wilna 14 lat pracowałem w organizacjach drogowych. Później tyle samo lat pracowałem w strukturach administracyjnych Wilna oraz państwowych związkach zawodowych, gdzie zajmowałem się sprawami gospodarki miejskiej, opieki społecznej i ochrony przyrody. Jednocześnie zaocznie studiowałem politologię. W 1992 r. zostałem wybrany do Sejmu, gdzie byłem przewodniczącym Komitetu Zdrowia, Opieki Społecznej i Pracy. Po przegraniu w 1996 r. drugiej rundy wyborów do Sejmu, pracowałem jako konsultant SA „Achema”, później jako kierownik projektów ZSA „RBS Projekts”, jako pomocnik posła na Sejm Česłovasa Juršēnasa. Jestem żonaty, mam dwie córki.

Czy w ciągu minionych czterech lat nie „oderwał” się pan od spraw miasta, państwa, tym bardziej, że pracował pan w strukturach prywatnych?

Sądzę, że nie, bowiem już po pięciu miesiącach, dzięki wyborowi wилnian zostałem radnym Rady miejskiej, a w tym roku zostałem nim ponownie. Byłem bliżej problemów ludzkich. Chociaż znajduję się w opozycji, jednakże, o ile pozwalają możliwości, staram się polepszać projekty podejmowanych uchwał. Wydaje mi się, że nie było posiedzeń, na których nie rozpatrywano projektów lub popra-

wek do uchwał, które składałem. Jako pomocnik posła na Sejm Juršēnasa interesowałem się projektami ustaw, wyrażałem swą opinię, składałem wnioski. Po drugie, gdy pracuje się w produkcji, żyje w „raju”, stworzonym przez konserwatystów, nasuwa się więcej myśli dotyczących tego, co należy poprawić. Powiodło mi się, że gospodarze, kierownicy administracji – to ludzie nowocześni, pełni zrozumienia i chociaż w warunkach rynkowych trzeba pracować z wytężeniem, to jednak patrzą oni tolerancyjnie na moją działalność polityczną.

Czy pan jest zadowolony z działalności Rady Miejskiej, kierowników miasta? Jakie pańskie propozycje zyskały poparcie, jaki z nich pożytek dla miasta?

Uważam, że tylko człowiek obojętny jest zadowolony ze wszystkiego, wszak nie można zdążyć rozwiązać jednego problemu, gdy powstaje kilka następnych. Rada pracowałaby lepiej, gdyby częściej odbywała posiedzenia, więcej opierała się na opinii zespołowej. Prócz tego, prawie połowa radnych odsunięta jest od operatywnego zarządzania miastem, więc możliwości opozycji są ograniczone. Co prawda, rada zaakceptowała niektóre moje propozycje. Dzięki nim, na zakupionych przez samorząd łamach dzienników, jak się spodziewam, będą mogli wypowiedzieć się również przedstawiciele frakcji opozycyjnych. Zatwierdzenie szczegółowych planów wróciło do kompetencji rady. Często rozpatrywać kwestie usprawnienia działalności rynku Kalwaryjskiego, dokonuje się audytu działalności Rady miejskiej, mera i zarządu w zakresie działalności finansowej, administracyjnej w latach 1997-2000. Zmniejszono o 20 etatów pracowników samorządu i in. Jeśli chodzi o pożytek, mieszkańcy miasta są różnorodni, dlatego interesuje ich nie tylko opinia administracji, czy rynek Kalwaryjski. Tradycyjne targowisko dla rol-

ników chcemy przekształcić w drugie Gariūnai, czy można dobrze gospodarować, gdy nie wiadomo, jakie jest zadłużenie? Uważam, że nie odpowiednia jest też struktura zarządzania samorządu, częstokroć powtarzająca funkcje, kosztowna, nieelastyczna, trudna do kontrolowania.

Nasuwa się pytanie, dlaczego kandyduje pan do Sejmu, skoro tak wiele pracy jest w samorządzie, czy nie pogorszy się jakość pracy Rady, jeśli wielu radnych Rady Wileńskiej zostanie wybranych do Sejmu?

Chociaż w samorządzie wileńskim jest wiele spraw, które należy uporządkować, dziś samorzady znajdują się w sytuacji pasierba. Bez żadnego uzasadnienia rozdmuchiwane są etaty powiatów, nie zmniejsza się liczba pracowników centralnych instytucji państwowych, ich funkcji. Aby to usprawiedliwić, zawęża się kompetencje samorządu, to zaś odbija się na rozwiązywaniu problemów mieszkańców. Dobrym i silnym państwem jest takie, które stwarza warunki, aby sami mieszkańcy rozstrzygali kwestie swej wspólnoty, dlatego należy nie tylko przywrócić, ale też rozszerzyć możliwości samorządu. Można to osiągnąć tylko w Sejmie. Po drugie, życie praktyczne jest zupełnie nie takie, jakie wyobrażają sobie niektórzy posłowie na Sejm, oderwani od realnego życia. Przydałoby się, aby tacy ludzie zeszli na ziemię do stworzonych przez siebie kleszczy dzikiego kapitalizmu. Trudno powiedzieć, ilu wилnianie wybiorą radnych do Sejmu, ale nie mam obaw, jeśli chodzi o moją frakcję, bowiem przysliby tacy, którzy mają doświadczenie pracy w radzie, po drugie, ustawa nie zabrania tego, aby być posłem na Sejm i radnym.

Przypominamy, że pan bronił przed biurokratami innojęzycznych wилnian, którym trudno było obcować w języku państwowym. Czy pod tym względem wszystko

Działajmy wspólnie

jest w porządku? Czego mogą spodziewać się wилnianie, gdyby został pan wybrany do Sejmu?

Uważam po prostu, że należy koniecznie walczyć o demokrację, o prawa ludzi, równość wobec ustaw. Nie sądzę, że wszystko jest dobrze, jednakże nie dostrzegłem takich rażących naruszeń. Bardzo szkoda, że radni Rady samorządu byli obojętni wobec takich decyzji administracji, dyskryminujących innojęzycznych wилnian w podeszłym wieku.

Wилnianie będą żyli lepiej, gdy będzie lepiej nam wszystkim w państwie. Dlatego najważniejszą sprawą jest uporządkowanie tego, aby człowiek miał pracę, zarobek, spokojnie wychowywał dzieci, czuł się gospodarzem. Chcemy budować państwo dobrobytu dla wszystkich, a nie dla wybranej kasty.

Sądzę, że przyczynię się do tego, aby prędzej uporządkować byle terytorium Północnego Miasteczka, do zabudowy Śnipiszek, Starówki, szczególnie przywrócenia do życia dzielnicy Zarzecze, do budowy wileńskiej drogi objazdowej. Uważam, że należałoby konkretnym inwestorom stworzyć korzystniejsze warunki, a miastu zapewnić prawo do gospodarowania na swym terytorium, jak tego chce wspólnota, aby zamiast nich, jak w ostatnim okresie, decydowano gdzie i co budować, jak kształtować place itd.

Na pytania korespondenta gazety „Kurier Wileński” odpowiadał kandydat na posła do Sejmu RL w Wileńskim Staromiejskim Okręgu Wyborczym nr 2 Gediminas Paviržis

(Zam. 233)

Wileńsko-Trocki Okręg Wyborczy nr 57

Zostałem zarejestrowany w Wileńsko-Trockim Okręgu Wyborczym nr 57 jako niezależny (od ugrupowań politycznych) kandydat na posła do Sejmu Republiki Litewskiej.

Zgodnie z wymogiem ordynacji wyborczej do Sejmu RL, miałem otrzymać poparcie nie mniej niż 1000 wyborców danego okręgu. Zaufało mi ponad 1500 osób. Wszystkim wyborcom, dzięki którym mogłem być zarejestrowany jako kandydat, serdecznie dziękuję za zaufanie. Szczególnie jestem wdzięczny tym, którzy przyczynili się do zbierania podpisów, gdyż nie było to łatwe zadanie: należało pokonać trudności wypełniania nadzwyczaj skomplikowanych formularzy. Mam nadzieję na poparcie wyborców również w dniu 8 października.

Jako poseł na Sejm RL, będę godnie reprezentował wyborców okręgu nr 57 we wszystkich spr-

wach, dotyczących praw obywatelskich oraz podstawowych potrzeb i żywotnych interesów, niezależnie od ich poglądów politycznych.

Swoją działalność będę uzależniał od woli wyborców i wyłącznie przed nimi osobiście będę odpowiedzialny. Jestem gotów spełniać wolę wyborców.

Opowiadam się za wolną, demokratyczną i sprawiedliwą Republikę Litewską, która zapewni obywatelom obronę i ochronę praw człowieka i obywatela przed dyktatem większości, przed dążeniem do odgórnego i autorytarnego rozwiązywania spraw w życiu społecznym.

Opowiadam się za czynny i równoprawny udział ludności nietewskiej w organach władzy państwowej na zasadach porozumienia większości z mniejszością i odwrotnie, a także za uczestnictwo wszystkich obywateli w decy-

zjach dotyczących zarządzania „wspólnym domem”.

Bezwzględnie przeciwstawiam się niesprawiedliwości, przemocy, krzywdom, rażącemu wyzyskowi, bezrobociu i wszechogarniającej nędzy. Przeciwwstawiam się próbom prześladowania i zastraszania obywateli za ich poglądy oraz próbom ukrytej i otwartej asymilacji narodowej poprzez przymusowe, niezgodne z prawem narzucanie języka, niezgodne z wolą obywatela wpisywanie nazwiska i imienia w niepoprawnej wersji w dowodzie osobistym.

Pragnę, aby w Waszyci domach, Szanowni Wyborcy, panował dobrobyt i szczęście.

Kandydat na posła do Sejmu Republiki Litewskiej
Anicet Brodowski

(Zam. 248)

Szanowni Wyborcy!

Wybieramy już po raz piątą

Ogłaszamy kolejny konkurs. Tym razem wspólnie z Wami będziemy obchodzili pierwszy jubileusz naszego konkursu, bo impreza organizowana jest po raz piątą.

Pomyśleliśmy sobie, że obecnie jest najodpowiedniejsza pora, by pozować do zdjęć, bo słoneczna opalenizna i wakacyjny wycieczny czynnik na pewno dobrze wpłyną na fotogeniczność.

Tylko radzimy nie zwlekać, bo termin przyjmowania zgłoszeń upływa 1 grudnia 2000 roku.

Atrakcyjne dziewczyny - nasze Czytelniczki - już od dziś mogą przysłać swoje fotografie na adres redakcji „Kurier Wileński”, „Dziewczyna „Kuriera” Birbinių 4, Vilnius), przynosić je osobiście i oddawać kierownikowi działu promocji Zbigniewowi Markowiczowi (tel. 60 84 44) lub zgłaszać się

Konkurs

„Dziewczyna Kuriera - 2000 roku”

Prosimy wypełnić kupon i wysłać ze zdjęciem

Imię .....

Nazwisko .....

Adres .....

Telefon .....

O sobie .....

do naszego fotoreportera Mariana Paluskiewiczza (tel. 60 84 48), który na życzenie kandydatki zrobi bezpłatne zdjęcie.

AVALSA
wynajem autokarów

Salon Mody
the fashion

SOFINA
usługi transportowe,
turystyczne, pedagogiczne

ZNAD WILNĪ
103.8 FM

Alina
KAWIARNIA

LIETUVA

TOP
MODELIUKAS

AB "Šeškinės Širvinta" akcininkų dėmesiui PRANEŠIMAS APIE ESMINĮ ĮVYKĮ

1. AB "ŠEŠKINĖS ŠIRVINTA", Šeškinės 22, Vilnius, įmonės kodas – 5100463

(Emitento įmonės rūšis, pavadinimas, įmonių rejestro numeris, adresas)

2. Šis pranešimas pateikiamas LCVPD, Nacionalinei vertybinių popierių biržai, Lietuvos respublikos Vertybinių popierių komisijai, laikraščiui "Kurier Wileński".

3. 2000 metų rugsėjo mėn. 14 dieną buvo įregistruota AB "ŠEŠKINĖS ŠIRVINTA" naujai išleidžiamų vertybinių popierių emisija. Viso išleidžiama 21 073 PVA 2 591 979 litų sumai. 2000 rugsėjo mėn. 19 dieną pradėdamas akcijų pasirašymas. Akcijos pasirašomos bendrovės buhalterijoje darbo dienomis nuo 9.00 iki 12.00 val. Pirmo akcijų pasirašymo etapo pabaiga – 2000 m. spalio mėn. 18 d.

(Labai trumpas esminio įvykio apibūdinimas bei esminio įvykio data – ne daugiau 3 sakinių)

4. -----

(Išsamus esminio įvykio apibūdinimas)

5. -----

(Jeigu informacijos pateikimas laikomas konfidencialiu – nurodyti priežastį bei konfidencialumo pasibaigimo datą)

6. Papildomą informaciją galima gauti AB "ŠEŠKINĖS ŠIRVINTA" administracinėse patalpose darbo dienomis nuo 10.00 iki 11.00 pas Birutę Panaviene.

(Emitento įgaliotų teikti papildomą informaciją apie esminį įvykį vardai, pavardės, darbo telefono numeriai)

7. Pasirašydamas šį informacinį pranešimą patvirtinu, kad:

7.1. Pateikiama informacija apie esminį įvykį yra išsami ir teisinga;

7.2. esu susipažinęs su Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatyme bei Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse numatytais sankcijomis už klaidinančios informacijos pateikimą.

8. Atstovaujantį 1/2 visų akcijų Firmos Rakhinshteyn įgaliotas Sergej Rachinštein.

(Zam. 243)

AB "Šeškinės Širvinta" akcininkų dėmesiui PRANEŠIMAS APIE ESMINĮ ĮVYKĮ

1. AB "ŠEŠKINĖS ŠIRVINTA", Šeškinės 22, Vilnius, įmonės kodas – 5100463

(Emitento įmonės rūšis, pavadinimas, įmonių rejestro numeris, adresas)

2. Šis pranešimas pateikiamas LCVPD, Nacionalinei vertybinių popierių biržai, Lietuvos respublikos Vertybinių popierių komisijai, laikraščiui "Kurier Wileński".

3. 2000 metų rugsėjo mėn. 30 dieną šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkė papildoma sekančiais klausimais:

2. Audito išvada.

3. Senos valdybos atšaukimas.

4. Naujos valdybos rinkimai.

5. Dėl įgaliotųjų suteikimo valdybai paimti paskolą bendrovės reikmėms kartu įkeičiant didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės ilgalaikį turta.

6. Dėl įgaliotųjų suteikimo valdybai parduoti didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės ilgalaikį turta.

7. Dėl įgaliotųjų suteikimo valdybai išnuomoti didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės ilgalaikį turta.

8. Dėl įgaliotųjų suteikimo pasirašyti įkeitimo, nuomos ar pardavimo sutartis.

9. Įstatinio kapitalo didinimas.

10. Įstatų pakeitimai.

11. Dėl bendrovės turimų lešų panaudojimo veiklos plėtimui ir atitinkamų įgaliotųjų valdybai suteikimas.

(Labai trumpas esminio įvykio apibūdinimas bei esminio įvykio data – ne daugiau 3 sakinių)

4.2. -----

(Išsamus esminio įvykio apibūdinimas)

5. -----

(Jeigu informacijos pateikimas laikomas konfidencialiu – nurodyti priežastį bei konfidencialumo pasibaigimo datą)

6. Papildomą informaciją galima gauti AB "ŠEŠKINĖS ŠIRVINTA" administracinėse patalpose darbo dienomis nuo 10.00 iki 11.00 pas Birutę Panaviene.

(Emitento įgaliotų teikti papildomą informaciją apie esminį įvykį vardai, pavardės, darbo telefono numeriai)

7. Pasirašydamas šį informacinį pranešimą patvirtinu, kad:

7.1. Pateikiama informacija apie esminį įvykį yra išsami ir teisinga;

7.2. esu susipažinęs su Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatyme bei Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse numatytais sankcijomis už klaidinančios informacijos pateikimą.

8. Atstovaujantį 1/2 visų akcijų Firmos Rakhinshteyn įgaliotas Sergej Rachinštein.

(Zam. 243)

23 września,
o godz. 15.00

w gimnazjum „Juventa”,
ul. Kapsų 4
odbędzie się spotkanie z

Artūrasem

Paulauskasem

przewodniczącym Nowego Związku (socjalliberalowie) oraz z

Wasilijem

Fiodorowem

kandydatem na posła do Sejmu RL

Zapraszamy wszystkich na przyjacielską rozmowę.

(Zam. 244)

Wiedza najlepszą walutą!

Niepaństwowa uczelnia wyższa Zachodniopomorska Szkoła Biznesu (ZPSB) o orientacji europejskiej z siedzibą w Szczecinie (al. Wojska Polskiego 63, 70-476, Szczecin, tel. (+4891) 434 01 51), ogłasza rekrutację na studia licencjackie i magisterskie (wieczorowe i zaoczne) o kierunku ekonomii.

Rekrutacja odbędzie się w terminie 29.08. - 25.09. 2000. Początek zajęć od 01. 10. 2000.

Szczegółowych informacji dotyczących rekrutacji i warunków studiów udziela Międzynarodowe Centrum Badań Naukowych i Edukacji (TMTMC) w dni pracy (godz. 8.00 - 17.00) pod adresem: ul. Kaukysos 18, p. 304, 2600 Vilnius, tel. (22) 60-11-51.

Dojazdy: od dworca kolejowego (autobusowego) autobus Nr 31 (expr.), 34 do przystanku „Audėjas“, 250 metrów po ul. Paplaujos do TMTMC.

(zam. 182)

W kinie „HELIOS”

„Zmrtwychwstanie”

Thriller detektywistyczny
„Zmrtwychwstanie” („Resurrection”)

Reżyseria: Russel Mulcah

Wykonawcy: Christopher Lambert, Robert Yoy, Barbara Tyson, Leland Orser i inni.
1990, USA.

Czas projekcji: 1 godz. 44 min.

Jest to jeden z najbardziej skandalicznych i krwawych filmów po „Milczeniu jagniąt”.

John Prudom, detektyw policji Chicago po przybyciu na miejsce nowego zabójstwa ujrzał okropny widok. Denat do ramienia miał uciętą prawą rękę. Okazało się, że zrobiono to, gdy ofiara jeszcze żyła. Na oknie detektyw ujrzał napis: „On nadchodzi...”. Zaczął on podejrzewać, że to okropne morderstwo ma podstawę rytualną, że niebawem będzie ich więcej. Tak też się stało.

Maniak religijny zbiera całe ciała na zmrtwychwstanie Jezusa. Wszystkie zabójstwa następują w piątek, wszystkie ofiary – to mężczyźni w wieku 33 lat.

Projekcja tego thrilleru z powodu wielu okropnych i krwawych scen była zabroniona w kinach USA.

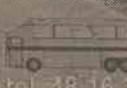
Zaleca się wyłącznie osobom w wieku ponad 16 lat.

Firma „Joana” PKS Warszawa

LINIA REGULARNA

WILNO - WARSZAWA - 21.30
Warszawa - Wilno - 19.30

tel. 48.16.34

Twój wybór - pewny partner podróży!

Świat - Polityka - Pieniądze

Wehikuł czasu

Podczas większych zgromadzeń ekonomistów z reguły daje się zauważyć pewien dominujący wątek, niekiedy ściśle związany z tytułem konferencji czy kongresu. Podobnie jest w Barcelonie, gdzie zorganizowano kolejną, szóstą już, konferencję EACES – Europejskiego Stowarzyszenia Porównawczych Studiów Ekonomicznych. Dorobek tego gremium dla rozwoju myśli ekonomicznej związanej z teorią i praktyką transformacji jest niebagatelny. Tegoroczne spotkanie odbywa się pod hasłem „Globalizacja a integracja europejska”, przy czym relatywnie najwięcej wystąpień i referatów koncentruje się na bezpośrednich inwestycjach zagranicznych.

Bezspornie odgrywają one znaczną rolę w procesie restrukturyzacji gospodarek posocjalistycznych i ich integracji z gospodarką światową, a zwłaszcza z Unią Europejską.

Trzeba jednak wiedzieć, że zawsze jest to tylko uzupełniające źródło finansowania rozwoju. W pewnych okolicznościach – jak w Hiszpanii czy Irlandii – zagraniczne inwestycje bezpośrednio odegrały szczególną rolę, ale to nie zmienia słuszności tezy, że strategia wzrostu i integracji także w warunkach postępującej globalizacji musi opierać się przede wszystkim na oszczędnościach wewnętrznych i formowaniu krajowego kapitału. Mówiąc o tym na kon-

ferencji, wolałbym, aby nie uznawano tej tezy za oczywistą dopiero za czas jakiś, podczas gdy obecnie nie wszyscy jeszcze dzielą taki punkt widzenia, obiecując sobie i innym zbyt wiele.

W pewnym sensie do takiego zjawiska – przyznawania racji dobrze poniewczasie – nawiązał w swoim wykładzie profesor Janos Kornai. Przez wiele lat zajmował się on w zasadzie wyłącznie ekonomią deskryptywną, opisując systemy ekonomiczne i funkcjonowanie gospodarki. Dopiero w opublikowanej w 1990 roku książce „Droga do wolnej gospodarki” zaprezentował także podejście normatywne, sugerując, co i jak należy czynić, by przejść od gospodarki centralnie planowanej do otwartej gospodarki rynkowej. Teraz zaś – w wykładzie „10 lat po «Drodze do wolnej gospodarki» – samoocena autora” – wrócił do swoich tez, dokonując niejako samokrytyki onegdajszych poglądów, co skądinąd nader rzadkie w gronie ekonomistów. A przecież wielu z nich myliło się daleko bardziej niż Kornai, który częściej miał rację.

On sam zaś w pewnych kwestiach w pełni podtrzymuje swoją linię argumentacji także o dekadę później, przyznając zarazem, że w innych pomylił się. Uważa, że właściwie odniósł się do kwestii przekształceń własnościowych, które powinny być dokonywane konsekwentnie, ale bez uciekania

się do darmowego rozdawnictwa. Tam, gdzie miało to miejsce, poprawa efektywności jest mniejsza. Spójrzmy chociażby na zmiany wydajności pracy, która wzrosła w roku 1998 w porównaniu z 1989 na Węgrzech o 36, a w Polsce o 29 procent, podczas gdy w Czechach jedynie o 6, a w Rosji spadła aż o 31 procent.

Tak więc słuszna była i pozostaje teza, że prywatyzację trzeba przeprowadzić w miarę szybko i do końca, ale głównie poprzez sprzedaż aktywów albo też drogą likwidacji nieefektywnych przedsiębiorstw państwowych. Sądę jednak, że tak wtedy, jak i teraz Kornai nie docenia znaczenia komercjalizacji sektora publicznego. Skoro nie należy go prywatyzować natychmiast drogą rozdawnictwa, to przecież trzeba nim efektywnie zarządzać w okresie poprzedzającym denacjonalizację. Dodajmy, że polskie przyspieszenie lat 1994-97 wyjaśnia zarówno konsekwentna prywatyzacja, jak i komercjalizacja, która przyniosła ożywienie produkcji w wielu firmach państwowych, które czekały na swój czas prywatyzacji, nie podlegając przy tym destrukcji i bynajmniej nie bankrutując.

Z drugiej strony Kornai przyznaje, że mylił się co do sposobu stabilizacji finansowej. Wtedy sugerował „radykalną operację”, dziś natomiast wie, iż była to niewłaściwa metoda, która dała małe skutki

stabilizacyjne przy dużych kosztach w sferze realnej.

Przyznaje zatem rację tym, którzy od początku opowiadali się za bardziej rozłożonymi w czasie, ale konsekwentnymi i kompleksowymi działaniami stabilizacyjnymi, które przeprowadzono w warunkach daleko posuniętej liberalizacji – z wszystkimi tego implikacjami. Teraz i on sam nie ma już wątpliwości, że także nie docenił dostatecznie instytucjonalnego aspektu przejścia do rynku, pokładając przy tym nadmierną wiarę w stabilizacji i prywatyzacji. A to dużo za mało, więc wywołana takim podejściem systemowa pustka kosztowała sporo.

Janos Kornai powiada, że gdyby mógł jakimś cudownym sposobem wsiąść w wehikuł czasu, to wróciłby do okresu, gdy pisał tamtą książkę i zmienił w niej te fragmenty, co do których teraz wie, że się mylił. Ja zaś, gdybym miał szansę takiej podróży, wolałbym przejechać się takim wehikułem 10 lat w przód – do roku 2010 – i zobaczyć, gdzie teraz się mylimy. Wtedy można by uniknąć pewnych błędów w polityce gospodarczej. Ale można to osiągnąć i bez wehikułu czasu. Wystarczy tylko realizować dobre strategie w oparciu o dobre teorie. Nigdy bowiem nie jest tak, że mylą się wszyscy: ani w roku 1990, ani w 2000, ani w 2010.

Grzegorz Kołodko
Barcelona, 9 września 2000

Grzegorz Kołodko jest profesorem ekonomii, związanym z Warszawską SGH, jednym z głównych architektów polskich reform gospodarczych. Autor „Strategii dla Polski”, wicepremier i minister finansów w latach 1994-97, w 1996 roku doprowadził Polskę do członkostwa w OECD. Ekspert MFW i Banku Światowego, wykładowca amerykańskich uniwersytetów Yale, UCLA i Rochester. Autor około 20 książek i 300 artykułów naukowych opublikowanych w 20 językach. Ostatnia książka „Od szoku do terapii. Ekonomia polityczna posocjalistycznej transformacji” wydana została przez Oxford University Press; ukazały się też jej tłumaczenia na język polski, rosyjski i chiński. Obecnie jest dyrektorem TIGER – Centrum Badawczego Transformacji, Globalizacji i Integracji przy Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Kozminkiego w Warszawie.

Ukazało się polskojęzyczne wydanie książki na temat członkostwa Litwy w UE

W oczekiwaniu zainteresowania

Po raz pierwszy na Litwie ukazała się w języku polskim książka, która zdaniem jej autora oraz inicjatorów wydania – Ośrodka Informacyjnego Delegacji Komisji Europejskiej na Litwie – ma, jeśli nie odpowiedzieć, to przynajmniej przybliżyć odpowiedzi na pytania powstające przy temacie członkostwa Litwy w Unii Europejskiej.

Jak powiedział Ramūnas Vilpišauskas, autor „10 pytań na temat członkostwa Litwy w Unii Europejskiej”, początkowo planowano tylko litewskie wydanie, lecz w toku pracy powstał pomysł tłumaczenia na jęz. rosyjski i polski.

Zdaniem pracowników Ośrodka Informacyjnego Delegacji Komisji Europejskiej na Litwie, pomoże to przybliżyć zagadnienia unijne szerszemu gronu osób.

Słabe zainteresowanie Polaków

Co prawda, pracownicy Ośrodka powiedzieli w rozmowie z „Kurierem”, że zainteresowanie lekturą w języku polskim, dostępną z półek w biurze placówki informacyjnej, jest na razie minimalne. Wyznali jednak, że oczekują zwiększonego zainteresowania sprawa-

mi Unii i członkostwa w niej Litwy.

Już dzisiaj do Ośrodka przychodzi średnio kilkadziesiąt osób po to, żeby zapoznać się z materiałami audio i video oraz lekturą na temat UE.

Jak powiedzieli nam pracownicy placówki, jeszcze przed kilkoma tygodniami liczba zainteresowanych nie sięgała kilku osób dziennie. Obok polskiego wydania pracy Ramūnasa Vilpišauskasa, Ośrodek oferuje wiele pozycji książkowych w języku polskim, które otrzymują z warszawskich placówek informacyjnych, a dotyczących tematu Unii Europejskiej.

Ośrodek mieszczący się przy ul. Nowogródzkiej 10 (Naugarduko) jest czynny codziennie w godzinach pracy. Każdy zainteresowany może tu zasięgnąć ogólnej informacji o Unii, albo o poszczególnych zagadnieniach unijnych.

Subiektywne odpowiedzi na obiektywne pytania

Podczas wczorajszej prezentacji książeczki „10 pytań na temat członkostwa Litwy w Unii Europejskiej”, jej autor powiedział, że czytelnik nie znajdzie w niej obiektywnej odpowiedzi na nurtujące go pytania.

– Moje odpowiedzi zawarte w książce są raczej subiektywne niż obiektywne, bowiem nie może być obiektywnych odpowiedzi w sprawie członkostwa Litwy

w Unii Europejskiej. To członkostwo dla każdego będzie miało wpływ indywidualny, w zależności między innymi od wieku, wykształcenia – powiedział autor.

Na prezentację książki przyszło kilku przedstawicieli polskich organizacji na Litwie. Interesowali się oni wieloma problemami związanymi z członkostwem Litwy w UE. Nie na wszystkie pytania autor umiał odpowiedzieć, bowiem, jak zaznaczył, wymagają one poważnych opracowań fachowców z poszczególnych dziedzin.

– Gdybym wiedział odpowiedzi na te pytania, to nie siedziałbym dzisiaj tu – żartował autor.

Dlatego wiele pytań pozostało bez odpowiedzi. Tak samo, jak nikt z organizatorów wczorajszej imprezy nie mógł odpowiedzieć na pytanie, dlaczego na prezentację, mimo zaproszenia, nie przyszli przedstawiciele samorządów tzw. polskich rejonów – wileńskiego i solecznickiego.

Kierowniczka Ośrodka ubolewała z tego powodu, jak również z powodu, że samorządy, mimo rozmów, nie przejawiają inicjatywy, żeby rozjaśniać mieszkańcom rejonów sprawy związane z członkostwem Litwy w UE.

– Nie chcielibyśmy narzucać z góry swoich inicjatyw, oczekujemy jedynie większego zainteresowania tymi sprawami władz lokalnych – powiedziała.

Stanisław Tarasiewicz

Lietuvos telekomas Informacja 118

Od początku przyszłego miesiąca przestanie działać bezpłatna służba informacji „Lietuvos telekomas” 09, którą zastąpi narodowa służba informacji 118. Dzwonki do narodowej służby informacji będą płatne, koszt minuty rozmowy wyniesie 0,37 Lt z PVM.

Obecnie z usług narodowej służby informacji można korzystać w miastach: Wilno, Kowno, Kłajpeda, Szawle, Poniewież i Oliwa oraz w tych rejonach. Od 1 października z usług narodowej służby informacji 118 można będzie korzystać w całej Litwie. Dzwoniąc na numer telefonu 118, klienci mogą uzyskać obszerną informację o telefonach, adresach mieszkańców Litwy oraz telefonach, adresach, godzinach pracy, charakterze działalności instytucji państwowych, przedsiębiorstw, o charakterze świadczonych usług, sprzedawanych towarach itd. Można również dowiedzieć się o oficjalnych kursach walut, repertuarach teatrów, kin w głównych miastach Litwy, imprezach kulturalnych i programach telewizyjnych, horoskopach, imiennach, przewidywaniach pogody, kodach pocztowych na Litwie.

Do końca roku baza danych służby 118 ma wzbogacić się o informację o kursach kupna i sprzedaży waluty w bankach litewskich, informację finansową i sportową, wyniki gier loteryjnych, informacja o wystawach. (ELTA)

Inicjatorzy polskiego wydania „10 pytań na temat członkostwa Litwy w Unii Europejskiej” pocieszyli polską społeczność na Litwie, że nie będzie to ostatnie wydanie książki w języku polskim na temat relacji UE-Litwa
Fot. Marian Paluszkiwicz

Wstrząsająco proste przepisy na zdrowe życie

Co masz w garnku?

Chcielibyśmy kontynuować cykl porad znanych zielarzy. Dziś przedstawiamy państwu ojca Jana Grande Majewskiego, zakonnika z zakonu bonifratów we Wrocławiu. Zajmuje się on ziołolecznictwem według starej, tradycyjnej szkoły petersburskiej. Przy niesieniu pomocy zielarskiej zwraca pacjentom uwagę na odżywianie się i pielęgnowanie własnego organizmu.

Ojciec Jan posiadał tajniki tej wiedzy podróżując po Ukrainie, Mongolii i dalekim Tybecie.

Jak, ile i kiedy jadamy?

Stan naszego zdrowia – podkreśla się w starej szkole niekonwencjonalnej medycyny – uzależniony jest od stanu naszego żywienia się. Dlatego kiedy przychodził pacjent, ojciec Jan zawsze pytał: co jada, ile jada, jak jada, kiedy jada?

Uważał bowiem, że jeżeli w naszym organizmie z powodu nietypowego życia, pośpiechu, jedania nieodpowiednich potraw, narastających napięć nerwowych, wyczerpie się odporność nerwowa – to znaczy, że nie dbaliśmy o to, by w naszym organizmie była odpowiednia ilość fosforu i bardzo ważnej witaminy B1. Znaczący jest też brak odpowiedniej ilości selenu, jodu i cynku. Jeśli nie zwrócimy uwagi na to, co mamy w garnku, nie ma mowy o tym, aby kiedykolwiek wrócić do normalnego samopoczucia.

Fasola i groch – na zmęczenie

Na bóle głowy lub bezsenność ojciec Jan radzi zażywać witaminę B1. Można oczywiście nabyć tabletki, ale o wiele zdrowiej i smaczniej jest zaopatrzyć lodówkę w różne warzywa.

Utrata odporności na zmęczenie wiązać się może z brakiem w garnku fasoli i grochu – bo w nich jest zawarta masa magnezu, kobaltu, żelaza, fosforu, błonnika, białka roślinnego.

– Kto jada fasolę, w życiu nie cierpi na migrenę, nie ma problemów z jakimkolwiek „łaniem” w kościach, z bezsennością i nie zachoruje na kamicy nerkową i wątrobową. Nigdy nie zachoruje

też na zapalenie pęcherza – radzi ojciec Jan Grande - Majewski.

Fasolę gotuje się bez mięsa w oddzielnym garnku, w tej samej wodzie, w której była namoczona już z kminkiem. Gotować ją należy bez soli, którą zakonnik uważa jako półfabrykat.

Potem fasolę można włożyć do ugotowanej zwykłej zupy jarzynowej z dodatkiem łyżki masła, rozartym ząbkami czosnku i odrobina majeranku.

Fasolę też mielimy na maszynce, dodajemy tartę bułki, do tego przyrumienioną cebulkę, masła, trochę pieprzu, troszeczkę mielonego gotowanego mięsa i dwa rozdrobnione jajka. Wszystkie składniki starannie mieszamy i mamy doskonały farsz, który zawiera w sobie takie cenne pierwiastki jak magnez, żelazo, kobalt, fosfor, błonnik, białko roślinne.

Danie to przeciwdziała kamicy nerkowej i wątrobowej, migrenie, zapaleniu narządów moczowych.

Ojciec Jan jest też przekonany, że kto jada groch regularnie, raz w tygodniu, to do 100 lat nie będzie wiedział nic o reumatyzmie.

Krzem na serce

Zdaniem zakonnika, to właśnie brak krzemu w organizmie powoduje taką straszną chorobę jak zawał.

– Nie dostarczając organizmowi krzemu, grozi w końcu nam zawał, mamy krwawiące dziąsła, wypadają nam włosy albo łamią się paznokcie. Ciągłe odczuwamy też zmęczenie – uważa ojciec Jan.

Ogromnych ilości krzemu dostarcza kasza gryczana. Posiada ona aż 60 % tego pierwiastku.

Mleko na żołądek

Abyśmy byli zdrowi, należy jadać przynajmniej 6 razy dziennie. To nie musi być za każdym razem zasiadanie do stołu, wystarczy między normalnymi posiłkami zjeść jakiś sucharek, paluszki, kawalek sera żółtego, aby żołądek cały czas był zajęty trawieniem czegoś.

Ludzie, którzy często jadają nie tyją, to już jest udowodnione.

– Ci, którzy często jadają, o połowę mniej są narażeni na otłuszczenie, niż ci, którzy jadają rzadko a dużo

– twierdzi zielarz.

Na kłopoty z żołądkiem, ojciec Jan poleca też pić mleko, ponieważ potrafi ono oczyścić żołądek z narzucanej żółci i zneutralizować nadmiar kwasu solnego.

Zakonnik twierdzi też, iż jak samochód nie pociągnie bez oleju napędowego, tak samo serce nie pociągnie bez litra mleka na dobę.

– Jeśli chcemy komuś obniżyć ilość cholesterolu, powinniśmy go dawać mu duże ilości kwaśnego kefiru. Cholesterol spadnie w ciągu paru tygodni i jeszcze zostaną usunięte miękkie złoże wapna, które już osiadło na naszych tętnicach, żyłach i na zastawkach – radzi zielarz.

Jajka – lek przeciw miażdżycy

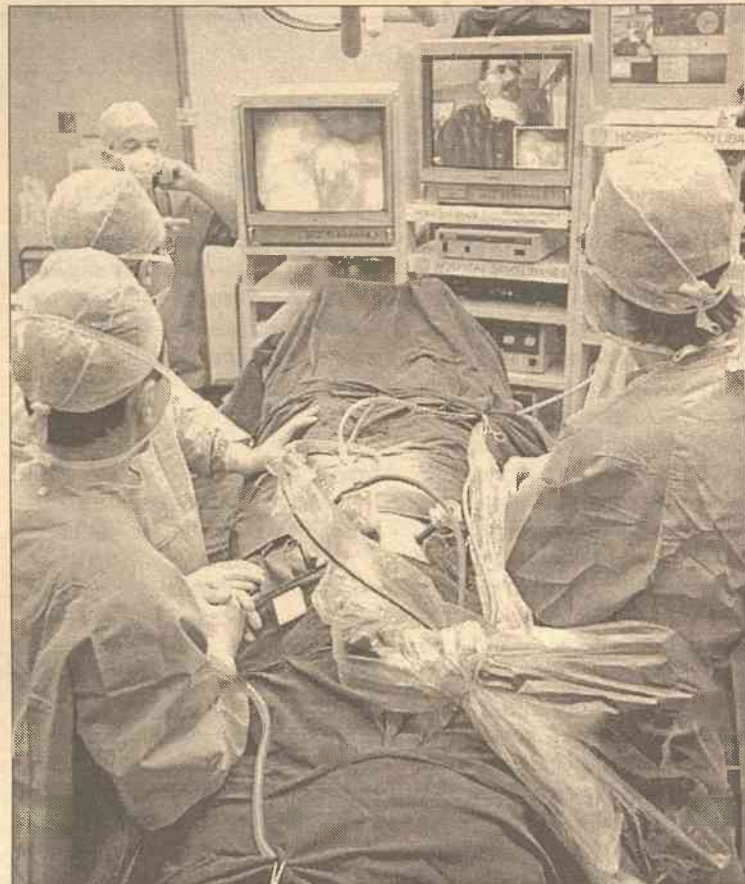
Jajka są skutecznym lekiem przeciw miażdżycy. Można zjadać 6 jajek dziennie i obniżyć miażdżycę i poziom cholesterolu. Białko w jajkach dodaje człowiekowi ogromnych sił, a żółtko zawiera w sobie ogromne stężenie wszystkich mikroelementów, biopierwiastków i witamin.

– Nie ma pożywienia bardziej idealnego w sposobie odżywiania organizmu jak żółtko, bo w nim jest to, co rozwijające się z białka kurczak musi zjeść, żeby mogło żyć i rosnąć. Jajko zawiera w sobie drogocenną substancję – lecytynę – zapobiegającą miażdżycy. Należy pamiętać, że spożywać jajka smażone jest nie zdrowo – uprzedza zakonnik.

Przepis na długolecie

– Gdy najemy się dwa razy w tygodniu grochu, kaszy gryczanej, raz w tygodniu fasolówki, wypijemy codziennie liter mleka, zjemy 5 dkg sera, główkę cebuli, to choroby po prostu nie mają u nas żadnych szans. Starość nie przychodzi, kości nas nie boją. Kładzimy się spać, kiedy trzeba, wstajemy kiedy trzeba. Żeby nam nawet ktoś nadepnął na palec, to się śmiejemy, zamiast kląć. I żebyśmy nawet nie chcieli, to i tak do nieba pójdziemy – zapewnia ojciec Jan Grande - Majewski.

Na podstawie „Wieczór wybrzeża” opracowała Sabina Kozłowska

W jednej z klinik brazylijskiego miasta Sao Paulo dokonano tzw. telewizyjnego zabiegu. Młodego pacjenta operowali miejscowi chirurdzy pod kierownictwem prof. Louisa Kavassi, który przewodził pracy brazylijskich lekarzy ze swego gabinetu w klinice miasta Baltimore (USA). Ciekawostką jest też to, że Kavassi nie tylko obserwował przebieg zabiegu, ale brał w nim też czynny udział. Co prawda operował nie własnymi rękoma ale za pomocą robota o imieniu „Aesop”. Pierwszego takiego „tv – zabiegu” dokonano w 1998 roku. Wtedy w sali operacyjnej odbywał się swoisty tele – most między lekarzami Ameryki i Austrii. Fot. EPA - ELTA

Dieta bogata w oliwę

Chroni przed rakiem

Spożycie oliwy zmniejsza ryzyko zachorowania na raka jelita grubego - donoszą uczeni brytyjscy na łamach ostatniego numeru "Journal of Epidemiology and Community Health".

Taki wniosek naukowcy z Public Affairs Division w Londynie wyciągnęli na podstawie analizy danych zebranych z 28 krajów.

Dane te dotyczyły częstości występowania w badanych krajach, w latach 1987-1992, raka jelita grubego i odbytu oraz porównane zostały z poziomem spożycia oliwy w tych krajach. Badacze zebrali też inne informacje odnoszące się do innych nawyków dietetycznych mieszkańców badanych krajów, jak spożycie mięsa i ryb. Wyniki analizy międzynarodowych danych wskazują, że czynniki dietetyczne mają różny wpływ na ryzyko zachorowania na raka jelita grubego. Okazało się między innymi, że ryzyko zachorowania na raka jelita grubego sprzyja raczej dieta oparta na mię-

sie i rybach niż dieta bogata w owoce i warzywa. Natomiast spożycie dużych ilości oliwy obniża ryzyko rozwoju tego nowotworu w przypadku obydwu rodzajów diet. Duża ilość mięsa w diecie sprzyja podwyższonej produkcji jednego z kwasów żółciowych, który hamuje aktywność enzymu oksydazy diaminowej (DAO). W komórkach nowotworów jelita grubego uczeni wielokrotnie obserwowali obniżoną aktywność tego enzymu.

DAO bierze prawdopodobnie udział w regulacji podziałów komórek wyścielających jelita. Obniżenie jej aktywności może powodować zaburzenia procesów podziałowych komórek, co prowadzi z kolei do rozwoju procesów nowotworowych w jelitach. Oliwa wydaje się obniżać poziom tego kwasu żółciowego, który hamuje aktywność DAO. W ten sposób przyczynia się do wzrostu jej aktywności. Prawdopodobnie na tej drodze oliwa obniża ryzyko rozwoju raka jelita grubego.

Humor ze strzykawką

Profesor do początkującego lekarza:

- Przecież pana pierwszy pacjent wyzdrowiał, nie rozumiem więc, dlaczego jest pan zdenerwowany?

- Bo nie mam pojęcia, panie profesorze, co mu pomogło....

***

- Panie doktorze! Czy taka operacja jest niebezpieczna?

- O tak! Na pięć udaje się tylko jedna.

- Ojej!

- Niech się pan nie boi. Cztery pańscy poprzednicy są już w grobie.

Węgiel – przyszłość medycyny

Węgiel to materiał przyszłości w biologii i medycynie – uważają naukowcy, którzy dyskutowali w krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej o biotechnologiach i biomateriałach.

Biomateriały są substancjami, które mogą być bezpiecznie wprowadzone do organizmu człowieka jako implanty, plombidentystyczne, elementy sztucznego serca itp. Bezpiecznie, bo niezostaną przez organizm odrzucone.

Jednym z takich biomateriałów jest węgiel występujący w przyrodzie pod wieloma postaciami – od węgla kamiennego, grafitu po diamenty. Zdaniem naukowców ma on bardzo szerokie zastosowanie w leczeniu tkanek

miękkich i kości. Jednak włókna węglowe stosowane w medycynie są inne niż włókna używane w technice np. do budowy samolotów.

"Włókna węglowe, wykorzystywane w medycynie, mają w swoim składzie chemicznym oprócz węgla – azot, tlen i wodór. Są o wiele mniej wytrzymałe, ale za to bardziej elastyczne, zbliżone do właściwości mechanicznych naturalnej tkanki. Można je modyfikować chemicznie" – mówi dr inż. Marta Błażewicz z wydziału inżynierii materiałowej i ceramiki AGH.

Dzięki możliwości chemicznej modyfikacji ryzyko, że organizm człowieka odrzuci implant jest dużo mniejsze. Włókna węglowe są

wykorzystywane do leczenia wiażdżycy i ścięgien. Chirurdzy coraz częściej sięgają po nie także by leczyć tkankę chrzęstną.

"Włóknina węglowa umieszczona w miejscu ubytków po pewnym czasie pokrywa się tkanką o właściwościach mechanicznych zbliżonych do prawdziwej chrząstki" – mówi Marta Błażewicz. "Jest przekonana, że węgiel może być tak modyfikowany, aby łączyć go do tzw. sterowanej regeneracji tkanki – czyli wymuszenia konkretnej odpowiedzi organizmu" – dodaje.

"Wprowadzenie sztucznej materii do organizmu wcześniej czy później powoduje kłopoty. Węgiel – odpowiednio uformowany może

być w medycynie materiałem przyszłości, bo jest przyswajalny przez człowieka. Gwoździe, którymi łączy się zrastające kości niezależnie z jakiego są metalu trzeba kiedyś wyjąć. Jeśli takie złącze wykonamy z węgla zostanie ono w naturalny sposób wchłonięte przez organizm" – podkreśla rektor AGH prof. Ryszard Tadeusiewicz.

Włókna węglowe mają także inną zaletę – są dość tanie. Ich wady to m.in. kruchość, ciemny kolor i konieczność stosowania odpowiedniej techniki przy wprowadzaniu do organizmu.

W konferencji "Biotechnologie i biomateriały 2000" na krakowskiej AGH uczestniczyło kilkudziesię-

Hej, hej, moi kochani! Jeśli jeszcze śpicie, to sam czas, żeby się obudzić! Przecież minęła już połowa września, czerwienią się liście klonów i przymrozki straszą nadchodzącą zimą, brr... aż mi się zimno zrobiło.

Pytanie:

Z czego składa się zestaw XL?

Odpowiedź:

Imię _____
 Nazwisko _____
 Wiek _____
 Adres _____
 Tel. _____

Nagrody wylosowali:

Ronald Sadowski z Wilna,
 Danuta Paszkiewicz z Rudomina i
 Agnieszka Wysocka z Wilna.
 Smacznego!

Wasza Puculka

Podobno jest na świecie takie plemię, w którym nikt nie śpieszy się do szkoły ani do pracy. Wszyscy budzą się rano, siadają przy ognisku i opowiadają, co się komu śniło. To jest dla nich najważniejsze!

Powiem Wam w tajemnicy, że też tak bym chciała. Szkoda, że nie należę do tego plemienia i ciągle brak mi czasu... Sny są przecież bardzo ważne! Wiadomo, że jeżeli przyśniliście myszy, to otrzymacie pieniądze, długie włosy — daleka droga, jagody — łzy, woda — niepowodzenie, kwiaty — spełnienie marzeń.

Śpiochom życzę kolorowych snów i czekam na listy z opisami Waszych niezwykłych przygód sennych?

Zgaś już dzień
 Złota lampa też
 gaśnie
 Mama synka otuliła
 kocem.
 Ale złote będą senne
 baśnie,
 Które przyjdą
 Odwiedzić go nocą.

Hanna Zielińska

Dwie mrówki jadą na rowerze.
 Po chwili jedna z nich mówi:
 -Zaczekaj, mucha wpadła mi
 do oka!

Czy wiecie że...

Najwcześniejsze rysunki, jakie odnaleziono, zostały wykonane 7000 lat temu, na ścianach jaskini we Francji. Przedstawione są na nich dzikie zwierzęta, takie jak bizon, jelenie oraz konie. Artysta prawdopodobnie chciał nadać mu znaczenie magiczne, by mieć szczęście w polowaniu.

Mieszkańcy jaskini robili swoje farby z roślin, jagód, popiołu drzewnego i ziemi. Wszystkie te składniki mieszała razem, uzyskując różne kolory.

Najcenniejszy obraz, to malowana przez Leonarda da Vinci „Mona Lisa”. Nie jest ten obraz wystawiany na sprzedaż, a jego ubezpieczenie wynosi 100 milionów dolarów.

Kuchnia Kowalskich pełna cudów

Każdy z Was lubi, po prostu kocha LODY. Oczywiście! To jest deser najwspanialszy! A będzie jeszcze smaczniejszy i bardziej niezwykły, jeżeli zrobicie je sami!

Domowe lody

2 jajka, 5 płaskich łyżek cukru pudru, 2 płaskie łyżki kakao.
 1/2 opakowania świeżej śmietanki, 1 torebka cukru waniliowego,
 1 czubata łyżka rodzynek.

Jajka wzbaić oddzielając białko od żółtka, z żółtek robicie kogel-mogel dosypując 4 łyżki cukru pudru i 2 łyżki kakao. Białka ubijacie na sztywną pianę. Śmietankę która musi być bardzo zimna, ubijacie na krem z 1 łyżką cukru pudru i cukrem waniliowym. Pianę z białek mieszać ostrożnie z koglem-moglem. Do tego dodajcie krem śmietankowy i odsączone rodzyнки. Trochę kremu zostawcie do ozdobienia lodów.

Potem już tylko trzeba przełożyć gotową masę do miseczek lub pucharków, ozdobić kremem i wstawić do zamrażalnika. Po godzinie — lody gotowe! Smacznego!

Szósta lekcja. Wszyscy się nudzą.
 Nauczyciel krzyczy:
 - Chyba tylko ja tutaj pracuję!
 Zapomniał dodać, że tylko on dostaje za to pieniądze.

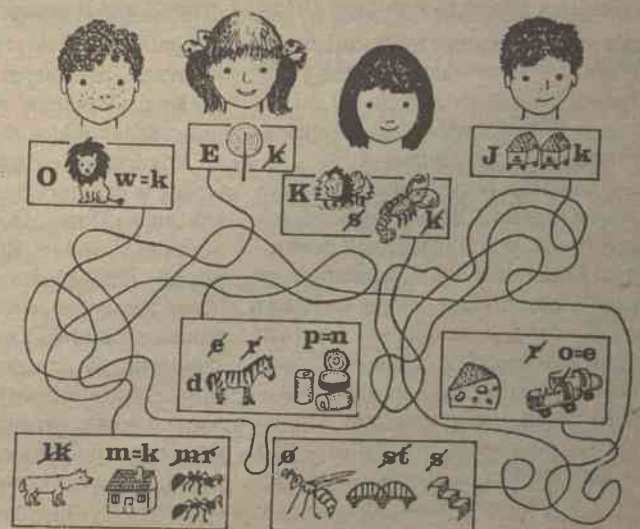
Mój adres:
 ul. L. Giros 108-50 Wilno
 lub pod numer
 telefonu 70-33-81.

Twoje hobby – Twoją szansą

Brak ciekawości świata jest zjawiskiem anormalnym. Poznawanie jest najdoskonalszą formą kształcenia i gimnastykowania mózgu. Uczy współdziałania w życiu innych ludzi.

Zamiatowanie do kolekcjonerstwa jest czasem wyśmiewane zupełnie niesłusznie. To dobra szkoła myślenia. Uporządkowanie bowiem ja-

kiegoś zbioru – nieważne czy będą to guziki, kapsle, autografy, widokówki, znaczki, kostki do gry, kolorowe kamienie, muszle, książki, kaktusy, etykiety, ołówki – wymaga znalezienia pewnego porządku, a ten z kolei wymaga objaśnienia. To może być właśnie ta dziedzina, w której będziesz autentycznie najlepsza (-y).

Bankowość na Wileńszczyźnie 1872-1940

18. Dom bankowy T. Bunimowicza

Dom bankowy był rodzinną formą instytucji kredytowej o zmniejszonych progiach kapitału własnego. Największym domem bankowym w Wilnie był Dom Bankowy Bunimowicza, którego upadek był zarazem największym krachem bankowym w Wilnie od połowy XIX wieku do naszych czasów.

Dom bankowy Tobiasza Bunimowicza powstał w 1874 roku, była to duża i solidna instytucja kredytowa, ciesząca się zaufaniem ludności. W okresie międzywojennym Dom Bankowy Bunimowicza mógł się szczycić kapitałem 2 milionów złotych i dorównywał bankom akcyjnym.

Bunimowicze

Rodzina Bunimowiczów była jedną z najbogatszych rodzin w Wilnie, powstała powiedzonko „bogaty jak Bunimowicz”. Sam Tobiasz Bunimowicz nazywany był Wileńskim Rotszyldem.

W historii rodziny były tragiczne wydarzenia. W 1912 roku popełnił samobójstwo Owsej Bunimowicz, dyrektor towarzyszący wydawniczo-komisowego „Lektor”, działalność którego naraziła wiele banków i firm księgarskich na straty. Na wileńskiej wystawie w 1910 roku wydawnictwo nagrodzone było wielkim złotym medalem za popularyzację dobrego wyboru wydawnictw.

W 1907 roku zamordowany został w Warszawie syn Tobiasza Bunimowicza, Borys. Mordercą był sztabotmistrz Demianowicz.

Żona Tobiasza Bunimowicza, Celina, zmarła w 1918 roku w wieku 31 lat.

Kontakty

Przed pierwszą wojną światową Dom Bankowy Bunimowicza miał oddziały w Warszawie, Petersburgu i Smoleńsku. Był znany z aktywności, miał kontakty na całym świecie. W lipcu 1938 roku odbyła się sensacyjna sprawa sądowa o to, czy umieszczenie w banku Bunimowicza klejnotów hiszpańskich było przestępstwem. Chodziło o kosztowności uciekiniera z ogarniętej wojną domową Hiszpanii Victoriano Veguillasa, które trafiły do Polski bez uiszczenia cła.

Prasa wileńska informowała: „W przesyłce biżuterii pośredniczył zamieszkały w Madrycie obywatel polski Grzegorz Landau, szwagier Bunimowiczów. Przywieźli klejnoty do Polski dwaj zbiegowie hiszpańscy Ramon Plaz i Jakub Sales. Na rozprawę w sądzie wileńskim stawili się obywatel hiszpański, właściciel biżuterii. Hiszpan i jego żona tak szczegółowo opisały każdy przedmiot, określając rysunkiem kształt, rozmiar i rodzaj każdego poszczególnego klejnotu, iż sąd nie miał żadnych wątpliwości, iż jest to ich własna biżuteria i zarządził wydaną jej przez władze celne właścicielom”.¹

Krach

Na początku listopada 1938 roku wykryta została siatka przestępcza, trudniąca się nielegalnym obrotem walut pomiędzy Polską a Łotwą. Cała afera zaczęła się od zatrzymania w Wilnie dwóch czarnogieldziarzy, Szerszniewskiego i Gofmana.

Prasa wileńska w tych dniach gorąco relacjonowała: „Wobec tego, że posiadano dowody, iż w transakcjach dewizowych miał brać udział bank Bunimowicza, zarządzono tam rewizję ksiąg. Lustracja trwała cały dzień i rezultatem jej było aresztowanie właściciela banku Tobiasza Bunimowicza, dyrektora Kaszuka, prokurenta Kabaczniaka oraz urzędników Stupela i Joffego. W godzinach wieczornych pan Tobiasz Bunimowicz został wypuszczony na «wolną stopę», natomiast dyrektor Ka-

Ulica Zamkowa, 1938 rok

szuk i pozostali aresztowani pozostali nadal w areszcie”.²

Panika

Zwolnienie z aresztu Tobiasza Bunimowicza miało na celu zapewnienie normalnego funkcjonowania banku. Niestety, już w dzień aresztowania wskutek wersji o niepewnej sytuacji banku nastąpiło gwałtowne wycofywanie wkładów. W ciągu dwóch dni paniki wierzyciele wycofali 400 000 złotych, w poniedziałek bank stanął w obliczu zawieszenia wypłat. Tego samego dnia Tobiasz Bunimowicz zmarł na atak serca.

Zgon

Śmierć Tobiasza Bunimowicza nie była na miarę Wileńskiego Rotszylda. Relacja w prasie: „W poniedziałek około godziny dziewiętej przez lasek Wołokumpi przechodził wieśniak i wśród krzaków znalazł leżącego mężczyznę. Gdy schylił się i spytał, co mu jest, leżący wskazał na serce i szepnął — odprowadźcie mnie do domu, dużo zapłacę. — Chłopak jednak myśląc, że ma do czynienia z pijakiem, machnął ręką i poszedł dalej. Dopiero po paru godzinach napotkał na szosie niemieckiej policjanta, któremu opowiedział o spotkaniu w lesie mężczyźnie. Policjant udał się na wskazane miejsce, gdzie istotnie znalazł w krzakach zziębniętego i przemokniętego osobnika, dającego słabe oznaki życia. Bunimowicza, bo to był on właśnie, odniesiono natychmiast do najbliższego domu, policjant wezwał pogotowie. Bunimowicz zmarł w przedsiönku szpitala”.³

Upadek

22 listopada 1938 roku ogłoszono w Sądzie Okręgowym w Wilnie upadłość banku Bunimowicza. Faktycznie Bunimowicz był wówczas już starym schorowanym człowiekiem, bankiem rządził i machinacje prowadził dyrektor Kaszuk.

Wiadomość o zgonie Bunimowicza wywołała w dzielnicy żydowskiej piorunujące wrażenie. Tłumy handlarzy z ulicy Niemieckiej, Zawalnej, Rudnickiej i sąsiednich poczęły oblegać bank. Zastawszy drzwi od frontu zamknięte, próbowali dostać się do środka od podwórza, to było również bezskuteczne. W cukierni Dormana, w centrum żydowskich sfer handlowych i finansowych Wilna, wrzało jak w ulu. Raz po raz rozpowszechniały się pogłoski lub padły nazwiska tego czy owego kupca, który miał u Bunimowicza pieniądze, a na wieść o ka-

tastrofie zaginał. Były też przypadki samobójstw żebraków.

W pogrzebie Tobiasza Bunimowicza wzięło udział około 10 000 osób. Straż porządkowa nie mogła dać sobie rady z napierającymi tłumami, kilkakrotnie zachodziła potrzeba interwencji policji. Gmina żydowska zażądała od rodziny Bunimowicza 25 000 złotych za miejsce na cmentarzu.

W następnym dniu po pogrzebie, tłum klientów szturmował bank, zmylony pogłoską o wznowieniu pracy instytucji. Bank mieścił się przy Wielkiej 44, sąsiedzi Plac Ratuszowy wykorzystywany był do wieców wierzycieli. Później utworzono związek wierzycieli banku Bunimowicza, poszkodowanych było 1800 osób.

Masa upadłościowa

Na dzień ogłoszenia upadłości został sporządzony bilans ksiązkowy zamknięty sumą 8 milionów złotych. Bilans ten zawierał w aktywach pozycje nierealne, znacznie odbiegające od faktycznej ich wartości, szczególnie bardzo wygórowany był szacunek nieruchomości oraz wierzytelności nieściągalnych, które nie były w swoim czasie odpisywane na straty, lecz figurowały w bilansie w pełnej sumie.

Dom Bankowy Tobiasza Bunimowicza był firmą jednoosobową, dlatego do masy upadłościowej dołączony został cały majątek osobisty zmarłego Bunimowicza. We wrześniu 1939 roku pretensje wierzycieli zostały zaspokojone w 22%. 15 lutego 1940 roku odbyło się bardzo burzliwe zebranie wierzycieli banku. Mówiono, że z prywatnego mieszkania bankiera po jego śmierci ukradziono wiele cennych rzeczy, które de facto stanowiły już własność wierzycieli, między innymi książkę, wydaną w 1640 roku — Statut Litewski.

Następne zebrania nie dochodziły do skutku z powodu tłoku wierzycieli na sali, wzywano wielokrotnie policję dla uspokojenia sytuacji. Resztki banku zostały znacjonalizowane 27 lipca 1940 roku.

Artur Płocki

¹ — „Słowo”, 1 lipca 1938 roku;

² — „Słowo”, 20 listopada 1938 roku;

³ — „Słowo”, 23 listopada 1939 roku;

⁴ — Sprawozdanie syndyków masy upadłościowej, luty 1940 roku, CAPL, 1144, 1, 28.

Artykuły zostały napisane na podstawie materiałów cyklu audycji radiowych, opracowanych przez Artura Płockiego przy wsparciu Fundacji Bankowej im. L. Kronenberga oraz Fundacji Radia znad Wilii.

A w owym czasie...

W styczniu 1938 roku ukazało się rozporządzenie wojewody wileńskiego zakazujące dokonywania zdjęć obiektów wojskowych, gmachów urzędów państwowych, urzędzeń użyteczności publicznej, zdjęć z góry, widoków perspektywicznych na terenie Obszaru Warownego „Wilno”.

17 marca 1938 roku Polska postawiła Litwie ultimatum, określające warunki niezbędne dla uniknięcia na przyszłość incydentów niebezpiecznych dla pokoju. Bezpośrednim powodem zaostrenia się stosunków polsko-litewskich był incydent pod Marcinkańcami, w wyniku którego zastrzelony został przez litewską policję funkcjonariusz polskiej straży granicznej.

18 marca do Wilna przybył marszałek Rydz — Śmigły. W Wilnie odbył się wielki wiec domagający się energicznych posunięć ze strony polskiej. W „Słowie” ukazały się artykuły potępiające napaście na lokale instytucji litewskich, które miały miejsce w Wilnie. Następnego dnia Litwa przyjęła ultimatum i zgodziła się nawiązać stosunki dyplomatyczne z Polską. Wydarzenia te spowodowały tymczasowe wycofanie wkładów z instytucji kredytowych.

W kwietniu ustawiona została drewniana makieta pomnika Mickiewicza autorstwa Henryka Kuny przed budującym się gmachem Banku Gospodarstwa Krajowego, na ulicy Mickiewicza. Wrażenia wilnian były raczej negatywne. Optowano za poszukiwaniem innego, bardziej monumentalnego placu.

10 maja 1938 roku do Urzędu Pocztowego miasta Wilna przyszła pierwsza prywatna korespondencja z Litwy. Znaki i koperty stały się od razu rarytasem poszukiwanym przez filatelistów. Tego samego dnia odbyły się też pierwsze rozmowy telefoniczne. Pierwszym rozmówcą był prezes Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego Justyn Strumiłło, później dyrektor Glatman, który rozmawiał z bratem mieszkającym w Kownie, którego nie słyszał od kilkunastu lat.

Ośmioletni Jaś z Wilna, uczeń II klasy szkoły powszechnej, wymienił się z Benito Mussolinim znaczkami. 21 lipca 1938 roku „Słowo” opisuje to zdarzenie: Posłał mu znaczek z katedrą, zapewniając, że jest to znaczek rzadki i cenny i poprosił o włoskie znaczki z jego, Mussoliniego, podobizną. Jaś nie zawiódł się rzetelności włoskiego Capo di Governo. Mussolini otrzymał znaczek z katedrą tak się widać zapalił do tego rodzaju transakcji, że nadesłał Jasiowi kilkanaście znaczków, ale bez swojej podobizny, gdyż takich znaczków we Włoszech nie ma.

W październiku 1938 roku rozpisano konkurs na pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego, miał on stanąć na Placu Katedralnym, naprzeciwko ulicy Zamkowej. „Słowo” z żartami primaaprilisowymi zostało skonfiskowane. Podstawowym tematem żartów był rzekomy przewrót rządowy dokonany przez wojewodę katowickiego Michała Grażyńskiego. Fragmenty artykułów skonfiskowanego numeru:

Wszyscy zajmujący w Polsce stanowiska płatne powyżej 3000 złotych zostają zwolnieni z pracy!

W kinach nie wolno wyświetlać żadnych filmów — tylko przecinanie wstęg! Za jakąkolwiek krytykę Wielkiego Wojewody w myśli, mowie czy uczynku będzie aplikowana kara ciężkiego więzienia od 15-tu do 75 lat.

Warszawa zareagowała: Nalewki, Gęsie i Muranów toną we flagach, rabini odprawiają modły dziękczynne, obywatele w chałatach chodzą na rękach z radością. Przed PKO utworzyła się trzykilometrowa kolejka Żydów z worami pieniędzy, które zamierzają złożyć w tej instytucji.

Spontaniczne delegacje z całego kraju przynaglane przez policję, przyjeżdżają do Katowic z czolobitnością i pokłonem. Na czele delegacji Jadźwingów wystąpił Winćuk Markotny. Ze znaną wilnianom swadą wygłosił on jędrne przemówienie w niesłusznie dziś pomijanym języku jądźwińskim.

Polska

Największa afera

Sąd Okręgowy w Szczecinie rozpoczął wczoraj postępowanie w aferze „kosmetykowej”, jednej z największych afer gospodarczych w kraju, w wyniku której Skarb Państwa stracił blisko 10 mln zł.

Jest to jedna z największych afer gospodarczych w kraju. Przed sądem odpowiada 9 biznesmenów i handlowców oraz 11 byłych lub obecnych celników.

Według aktu oskarżenia, biznesmeni i handlowcy sprowadzili w latach 1995-1996 do Polski ponad 100 transportów kosmetyków o wartości blisko 22 mln zł. Operując podrobionymi fakturami wielokrotnie zaniżali wartość transportów. Przygotowując akt oskarżenia prokurator zapoznał się z dokumentacją 36 spółek. Akta sprawy liczą 167 tomów, akt oskarżenia – prawie 180 stron.

Ostatni numer

W połowie października ukaże się ostatni numer paryskiej „Kultury” zawierający nekrolog zmarłego w zeszły piątek Jerzego Giedroycia, napisany przez niego osobiście kilka lat temu.

W Maisons Laffitte, w dokumentach zmarłego w miniony piątek Jerzego Giedroycia, odnaleziono notatkę, w której twórca paryskiej „Kultury” zostawił dyspozycje co do dalszych losów pisma. Życzył sobie, aby po jego śmierci ukazał się jeszcze jeden numer „Kultury”, w którym zamieszczono by jego nekrolog, napisany wcześniej osobiście przez Jerzego Giedroycia.

Coraz lepiej

Polskie lasy mają się coraz lepiej, nadal jednak zagrożenie drzew chorobami zaliczane jest do najwyższych w Europie – wynika z raportu o stanie lasów w Polsce w 1999 r., opracowanego przez Lasy Państwowe.

„Nasza gospodarka leśna cieszy się dużym uznaniem jako jedna z wzorcowych gospodarek na świecie” – powiedział wczoraj na konferencji prasowej Janusz Radziejowski, wiceminister środowiska, główny konserwator przyrody. Jego zdaniem nie można dopuścić do rozczłonkowania lasów państwowych poprzez oddawanie ich dawnym właścicielom w ramach reprivatyzacji. Radziejowski podkreślił, że lasy państwowe stanowią element stymulujący politykę ekologiczną. Obecnie lasy stanowią 28,3 proc. obszaru Polski. Od 1995 do 2000 r. zalesiono więcej gruntów niż planowano.

Za skróceniem

Mieszkańcy Stargardu Szczecińskiego opowiedzieli się za skróceniem nazwy miasta o słowo „Szczeciński”. Decyzję, czy wszcząć procedurę zmiany nazwy, radni mają podjąć w październiku.

Jak poinformował wczoraj rzecznik Urzędu Miejskiego w Stargardzie Szczecińskim, Sławomir Makowski, konsultacje społeczne w tej sprawie trwały miesiąc. W tym czasie mieszkańcy mieli możliwość oddania swoich głosów do ponad 20 urn rozdanych w mieście.

Skandal wokół szefa służb specjalnych Peru

Zmierch wszechwładnego

Minister sprawiedliwości Peru zdementował wczoraj doniesienia o aresztowaniu wszechwładnego szefa służb specjalnych i doradcy prezydenta, generała Vladimiro Montesinos. Nadal nie wiadomo jednak, co się z nim dzieje.

To właśnie skandal z Montesinosem stał się bezpośrednią przyczyną nieoczekiwanego schyłku władzy prezydenta Peru Alberto Fujimoriego. Kilka dni po upublicznieniu nagrania wideo, pokazującego moment wręczania przez Montesinos łapówki opozycyjnemu posłowi, Fujimori zapowiedział, że rozpisze nowe wybory parlamentarne i prezydenckie, w których nie będzie już kandydował.

Zyskać na czasie

O aresztowaniu szefa służb specjalnych poinformowała w poniedziałek niezależna stacja radiowa CPN. Według CPN, powołującej się na anonimowe źródła wojskowe, nakaz aresztowania został wydany przez bliskiego współpracownika Montesinos, gen. Jose Villanueva Ruestę, dowódcę sił zbrojnych Peru.

Oskarżony o nepotyzm i korupcję, Montesinos cieszył się do tej pory poparciem armii, która na razie nie zareagowała na deklarację prezydenta Fujimoriego, że zamierza ustąpić z urzędu.

Powszechnie uważa się, że wojsko jest teraz podzielone w kwestii lojalności wobec Montesinos i Fujimoriego, co może grozić nawet zamachem stanu. Emerytowany generał Jose Salinas i niektórzy przywódcy opozycji uważają, że

informacje o aresztowaniu Montesinos podawano specjalnie, żeby zyskać czas.

„Vladimiro Montesinos nie został aresztowany, ale nie wiem, gdzie dokładnie się znajduje” – mówi Salinas, który był przywódcą nieudanego puczu przeciwko Fujimoriemu w 1992 roku. „Chcą zyskać czas, żeby zobaczyć, w jaki sposób mają poradzić sobie z sytuacją”.

Opozycja stawia warunki

O aresztowanie Montesinos zaapelował m.in. przywódca opozycji Alejandro Toledo, który przegrał w majowych wyborach prezydenckich z Fujimorim i zbojkotował drugą rundę dowodząc, że wyniki głosowania zostały sfalszowane.

„Dopóki Montesinos jest na wolności, w Peru nie ma mowy o prawdziwej demokracji” – podkreśla Toledo, który, jak się oczekuje, będzie głównym kandydatem w planowanych wyborach prezydenckich.

W poniedziałek wszystkie partie opozycyjne ogłosiły, że wycofują swych przedstawicieli z parlamentu do czasu aresztowania Montesinos.

Za wcześniej planować wybory

Minister sprawiedliwości Peru Alberto Bustamante poinformował w poniedziałek wieczorem (miejscowego czasu), że zapowiediane przez szefa państwa Alberto Fujimoriego przedterminowe wybory powszechne i prezydenckie w Pe-

Rosyjscy parlamentarzyści bojkotują posiedzenia —
Pozbawiona prawa głosu

Szef parlamentarnej komisji spraw zagranicznych w rosyjskiej Dumie Dmitrij Rogozin zapowiedział wczoraj, że rosyjscy parlamentarzyści nadal będą bojkotować posiedzenia Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy.

Jest to reakcja na pozbawienie Rosji prawa głosu w Zgromadzeniu za niezastosowanie się Moskwy do zaleceń zakończenia wojny w Czeczenii. Zgodnie z wtorkową decyzją Dumy, na sesję Zgromadzenia do Strasburga pojedzie jedynie sam Rogozin jako obserwator. Do Strasburga uda się on w ostatnim tygodniu września – poinformowali współpracownicy Rogozina. Podczas wiosennej sesji Zgromadzenia rosyjska delegacja

została pozbawiona prawa głosu, gdyż Rosja nie wykonała wcześniejszych zaleceń dotyczących zakończenia wojny w Czeczenii. Na polecenie Rogozina większość rosyjskiej delegacji demonstracyjnie opuściła wówczas salę obrad.

Na sali pozostało jedynie dwóch deputowanych z liberalnego „Jabloka” oraz słynny rosyjski obrońca praw człowieka, deputowany Związku Sił Prawicy Siergiej Kowalow. Ci trzej deputowani chcą również jechać na najbliższą sesję Zgromadzenia, jednak Rogozin zastrzegł, że tylko on jest oficjalnym przedstawicielem rosyjskiego parlamentu i tylko on dostanie pieniądze na wyjazd do Strasburga.

Policja odkryła kryjówkę terrorystów z ETA —

Przywódcą aresztowany

Broń, materiały wybuchowe i dokumenty odkryła policja baskijska w poniedziałek wieczorem w czasie przeszukania wykorzystanego przez terrorystów z ETA mieszkania w miejscowości Galdakano, koło Bilbao – podano wczoraj.

Czterech członków oddziału „Vizcaya” zginęło 7 sierpnia w Bilbao w wyniku ich samochodu, którym przewozili materiały wybuchowe. W piątek na południu Fran-

cji aresztowano Ignacio Gracię Arreguię, uważanego za przywódcę tej organizacji.

ETA od 32 lat walczy o niepodległość Kraju Basków. Walka członków dotąd ponad 800 ofiar śmiertelnych. Pod koniec ubiegłego roku organizacja zerwała proklamowane 14 miesięcy wcześniej przez siebie zawieszenie broni. Od tego czasu w zamachach przypisywanych ETA zginęło 12 osób.

Zwolennicy Toledo demonstrowali w Limie domagając się natychmiastowego aresztowania nienawidzonego przez opozycję generała Vladimiro Montesinos. Fot. EPA-ELTA

ru mogą odbyć się już w marcu przyszłego roku.

Opozycja twierdzi jednak, że jest za wcześniej planować wybory, dopóki Montesinos jest na wolności. W poniedziałek wieczorem

w stolicy Peru Limie odbyła się manifestacja z udziałem kilku tysięcy ludzi, którym przewodził Alejandro Toledo.

Demonstranci domagali się aresztowania Montesinos.

Tragiczny bilans zamachu bombowego w Islamabadzie

Nikczemny akt

Co najmniej 16 osób zginęło w zamachu bombowym wczoraj rano na rynku owocowo-warzywnym w Islamabadzie – podała pakistańska policja. Ponad 80 osób zostało rannych.

Bomba eksplodowała wczoraj wcześnie rano na pełnym ludzi targowisku na przedmieściach Islamabadu. Eksplozja nastąpiła w momencie, gdy robotnicy wyładowywali winogrona z samochodu. Ładunek prawdopodobnie został podłożony w ciężarówce dostawczej. Wybuch spowodował zniszczenie okolicznych sklepów i domów mieszkalnych. Obecni na

rynku ludzie w panice uciekali, zdeptując się wzajemnie.

Był to najtragiczniejszy z 40 zamachów bombowych, jakie w tym roku odnotowano w Pakistanie, i pierwszy w tym roku w Islamabadzie. „To był nikczemny akt terroru, wymierzony w niewinnych ludzi” – powiedział szef lokalnej policji Nasir Khan Durrani w rozmowie z dziennikarzami. W kilka godzin po wybuchu rynek, na którym większość sprzedawców stanowią uciekinierzy z Afganistanu, był nadal otoczony przez kordon armii i policji. Do tej pory nikt nie przyznał się do zamachu.

Sugestie premiera Japonii w sprawie wysp kurylskich

Uelastycznienie stanowiska

Premier Japonii Yoshiro Mori zasugerował wczoraj, że Tokio mogłoby zaaprobować „tymczasowe porozumienie” z Rosją w sprawie spornych czterech wysp kurylskich.

Zdaniem japońskiego szefa rządu, porozumienie zakładałoby dwuetapowe rozwiązanie sporu japońsko-rosyjskiego o Kuryle: Rosja miałaby zwrócić Japonii dwie wyspy, położone najbliżej Hokkaido – grupę Habomai i Shikotan, zobowiązując się także do zwrotu w przyszłości dwu pozostałych spornych

wysp Etorofu i Kunashiri. W wywiadzie, udzielonym sieci radiowo-telewizyjnej, Mori podkreślił, że takie rozwiązanie było już „omawiane w przeszłości”. Agencja Kyodo, która zrelacjonowała wypowiedź premiera świadcząca o uelastycznieniu stanowiska japońskiego w kwestii spornych wysp, nie podaje dalszych szczegółów. Dotychczas Tokio wykluczało zgodę na jakikolwiek, nawet tymczasowy, podział wysp, domagając się zwrotu przez Rosję całych „Północnych Terytoriów”.

Mistrz świata wytrwale trenuje przed zawodami Zadnieprowski starał się zachować spokój

Mistrz świata w pięcioboju nowoczesnym Andriej Zadnieprowski, który spośród wszystkich reprezentantów Litwy najpóźniej będzie startował na olimpiadzie w Sydney, wytrwale trenuje i czeka na swój występ.

Jak wiadomo, zawody pięcioboistów odbędą się w przedostatnim dniu olimpiady, 30 września, weźmie w nich udział tylko 24 najlepszych sportowców, którzy pokonają ostre bariery eliminacji.

„Wszystko jest normalne. Akli-

matyzacja już się zakończyła, znowu przyzwyczajam się do wielkich obciążeń” – powiedział sportowiec.

Wyraził on ubolewanie, że przed igrzyskami olimpijskimi w Sydney organizatorzy gwarantują tylko dwa treningi jeździeckie. Przy tym będą one się odbywały nie na tych koniach, które występują na zawodach.

„Pięciobój należy do takiej gałęzi sportu, w której nie można niczego odgadnąć, dlatego nie sta-

ram się myśleć o jakichkolwiek prognozach” – mówi litewski pięcioboista.

Na pytanie, o czym rozmawia w czasie treningów z przyszłymi przeciwnikami, Andriej powiedział, że mówi się o wielu rzeczach, jednakże wszyscy starają się unikać jakichkolwiek myśli o zawodach. W rankingu międzynarodowej federacji reprezentant Litwy dzieli 1-2 miejsca z Estończykiem Imre Tidemanem, mając po 168 punktów.

Litewskie wioślarki zdecydowanie zakwalifikowały się do finału

Wyprzedziły osadę z USA

Wczoraj na olimpijskich zawodach wioślarskich w Sydney, reprezentantki Litwy Birutė Šakickienė i Krystyna Popławska wygrały przedbieg pocieszenia i zdecydowanie zakwalifikowały się do finału, który nastąpi w sobotę.

Standardowy dystans, 2000 m Litwinki pokonały w czasie 7 min. 8,18 sek. i o 0,81 sek. wyprzedziły osadę USA, która również wystąpi w finale.

W innym przedbiegu pierwsze dwa miejsca i skierowanie do finału wywalczyły wioślarki Holandii i Australii. Prosto do finału w niedzielę po pierwszym przedbiegu

kwalifikacyjnym trafiły osady niemiecka i rumuńska. Wczoraj Šakickienė i Popławska obrały nieco inną taktykę niż podczas pierwszego startu. Tym razem nasze zawodniczki startowały nieco wolniej od Amerykanek, które na półmetku miały nad Litwinkami przewagę 1,01 sek. Jednakże właśnie na trzecim odcinku dystansu po 500 m Litwinki wyprzedziły reprezentantki USA i były pierwsze na mecie. Ich rezultat jest najlepszy w obu przedbiegach pocieszenia i drugi w ciągu czterech przedbiegów w tej klasie łodzi na zawodach olimpijskich w Sydney. Szybciej płynęły tylko

Niemki na zawodach kwalifikacyjnych. Šakickienė i Popławska dystans pokonały prawie o 5 sek. prędzej niż 2 dni temu.

Szef litewskiej misji olimpijskiej, były wioślarz Algirdas Raslanas szczególnie uważnie obserwował zmagania wioślarki. „Zrobiliśmy to, co też musiało nastąpić” – krótko scharakteryzował on występ wioślarek. Raslanas powiedział, że zarówno medycy, jak i trenerzy wierzyli, iż zawodniczki trafią do finału, gdzie również spodziewana jest wysoka lokata, może nawet medal, wyniki bowiem świadczą o takiej możliwości.

Reprezentacja Litwy pokonała zespół francuski

Pierwsze zwycięstwo koszykarzy

Wczoraj pierwsze zwycięstwo w drugim meczu grupy A turnieju w koszykówce mężczyzn na olimpiadzie odniosła reprezentacja Litwy, która wynikiem 81:63 (50:35) pokonała koszykarzy francuskich.

Po tym zwycięstwie wśród sześciu zespołów grupy A Litwini z czwartego miejsca awansowali na drugie, natomiast Francuzi z drugiej pozycji spadli na trzecią.

Najwięcej punktów dla zwycięzców zdobyli Gintaras Einikis (19 pkt.), Saulius Štombergas (13), Tomas Masiulis (12) i Ramūnas Šiškauskas (10). 9 punktów uzyskał Andrius Giedraitis, 8 – Darius Songaila, 6 – Šarūnas Jasikevičius, 4 – Eurelijus Žukauskas.

W zespole francuskim najlepsi byli Antoine Rigau (13 pkt.), Stephane Risacher (10), Jim Bilba (9), Frederic Weis (8) i Moustapha Sonko (6).

Liderem grupy nadal jest faworyt turnieju – zespół USA, który wczoraj wynikiem 93:61 (45:35) rozgromił koszykarzy włoskich. Z trzeciego miejsca spadli więc oni na piątą.

W meczu outsiderów grupy A koszykarze chińscy pokonali wynikiem 75:60 (40:30) zespół Nowej Zelandii.

Koszykarz reprezentacji Francji Moustafa Sonko w próbie zdobycia kosza poprzez blokadę Eurelijusa Žukauskasa (od lewej) i Šarūnasa Jasikevičiusa (od prawej).

Fot. EPA-ELTA

Nie poprawił osobistego rekordu

Jest czterdziesty

Litwin Rolandas Gimbutis, który wczoraj startował na zawodach pływackich, podczas igrzysk olimpijskich dystans 50 m stylem wolnym pokonał w czasie 50,46 sek. i zajął 23 miejsce wśród 73 uczestników, będąc jako drugi na mecie w siódmym przedbiegu.

Rolandas nie zdołał poprawić swego najlepszego oficjalnego rezultatu, jaki osiągnął w roku ubie-

głym w Stambule – 50,43 sek. Trener pływaków Šarūnas Mažutaitis w przeddzień zawodów powiedział, że do olimpiady Rolandas był przygotowany najlepiej wśród naszych wszystkich pływaków. Dowiódł tego również jego start w sztafecie, gdzie na ostatnim etapie pokonał swój odcinek w czasie 50,21 sek. (jest to najlepszy wynik Rolandasa, jednakże rekordy osobiste i inne rejestrowa-

ne są tylko na pierwszym etapie sztafety). Trener nawet ma nadzieję, że Rolandas zdoła pokonać granicę 50 sek. Chociaż nie zdołał ulepszyć swego osobistego rekordu, jednak Rolandas zajął miejsce, które realnie odpowiada jego obecnemu poziomowi. Dziś Rolandas popłynął na dystansie 50 m stylem wolnym. Jego najlepszy wynik – 23,10 sek. – jest on 40 wśród 80 uczestników.

Z Solecznik Szachy wychodzą z podziemia

Niektóre spotkania zakończyły się z powodu wyczerpania czasu przeciwnika, co świadczy o bardzo wyrównanej grze.

Fot. autor

Szachy w rejonie solecznickim przeżywają prawdziwy renesans. Z turnieju na turniej rośnie liczba zapaleńców oraz tych, którzy po kilkudziesięcioletniej przerwie przypominają sobie o tej grze.

Dzieje się tak za sprawą kilku osób, które nie żałując sił ani pieniędzy organizują turnieje.

W ubiegły weekend w Ejszyskim Domu Polskim odbył się kolejny turniej szachowy o puchar starosty Ejszyszek. Wzięła w nim udział rekordowa liczba zawodników z całego rejonu. Wśród 20 szachistów walczących o miano najlepszego zwycięzcą okazał się Nikołaj Matwiejenko. Nota bene jest on przewodniczącym klubu szachowego rejonu solecznickiego. Wyjawnienie zwycięzcy nie było jednak łatwe. Do ostatniego spotkania kilka osób miało jednakową liczbę punktów. Niektóre spotkania zakończyły się z powodu wyczerpania czasu przeciwnika, co świadczy o bardzo wyrównanej grze.

Dwa ośrodki, dwaj liderzy

W rejonie solecznickim utworzyły się dwa ośrodki szachowe: Soleczniki i Ejszyski. Pionierem odrodzenia szachów w rejonie jest Jan Sworobowicz, w Ejszyskach - lokomotywą szachową jest Tadeusz Minakowski. Te dwie osoby swoim zapałem oraz energią za-

raziły innych. Nawet ci, którzy nigdy nie grali w szachy, zaczynają przychodzić na „treningi”. Ci, którzy kiedyś grali nieźle – sięgają po literaturę fachową, żeby się doskonalili.

Ostatni turniej pokazał, że niektóre osoby, jak na przykład Gintaras Narkunas, robią niesamowite postępy.

Odkrycie turnieju

Odkryciem turnieju była niewątpliwie jedenastoletnia Barbara Pilecka ze szkoły im. Jana Śniadeckiego z Solecznik. Trenuje ona ze swoim ojcem. Co prawda, nie pamięta, od kiedy gra w szachy, lecz na pytanie, czy chciałaby zostać mistrzynią Litwy, nieśmiało twierdzi, że tak. Trzeba przyznać, że gra naprawdę fachowo. Bierki po szachownicy przedstawia bardzo pewnie, w odróżnieniu od odpowiedzi na pytania wścibskich dziennikarzy.

Oprócz Barbary Pileckiej w turnieju męskim zmagala się również Ilona Miszkinis z Ejszyszek. Jeśli w klasyfikacji indywidualnej lepiej wypadli reprezentanci Solecznik, to drużynowo z wynikiem 3,5 do 2,5 zwycięstwo odnieśli Ejszyszczanie.

Kolejny turniej odbędzie się w Solecznikach 15 października. Zapraszani są wszyscy chętni.

Waldemar Chorościan

Stadion Olimpijski i jego budowniczy Edmund Obiała Następnie będzie Wembley II

Stadion Olimpijski, główna arena igrzysk w Sydney, został wybudowany pod kierunkiem polskiego inżyniera Edmunda Obiała. To największy obiekt w historii nowożytnych igrzysk. Na jego trybunach może zasiąść 110 tys. widzów.

Stadion Olimpijski otrzymał w zeszłym roku światową nagrodę budownictwa, wygrywając rywalizację ze 180 różnorodnymi obiektami z całego świata. Uehonorowany był także Oscarem Bratfielda – najbardziej prestiżową nagrodą w Australii w dziedzinie budownictwa.

Budowa najnowocześniejszego na świecie i największego w historii igrzysk stadionu kosztowała 690 mln dolarów australijskich (433,7 mln USD). Odbyła się na nim ceremonia otwarcia Olimpiady. 6 marca tego roku Stadion Olimpijski został oddany do użytku. Ligowy mecz rugby pomiędzy drużynami stanu Nowa Południowa Walia oglądało 104 tys. osób. Edmund Obiała najbardziej obawiał się problemów ko-

munikacyjnych. „Sto tysięcy osób opuści w ciągu kilkunastu minut stadion, ale nie rozjedzie się natychmiast do swoich domów bądź na inne obiekty. W pobliżu Stadionu Olimpijskiego może parkować 11 tysięcy samochodów. Przepustowość metra wynosi 50 tysięcy osób na godzinę” – mówił.

Po pierwszych imprezach na stadionie okazało się, że nawet przy komplecie publiczności nie było większych problemów z transportem, a parking opustoszał po godzinie od zakończenia zawodów. 54-letni Edmund Obiała „głową” odpowiadał za terminowe oddanie do użytku najnowocześniejszego na świecie i największego w historii igrzysk stadionu. Urodzony w polskiej wiosce Niszczewice na Kujawach, studiował w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Bydgoszczy (drogi i mosty), następnie w Politechnice Poznańskiej, a w Uniwersytecie Wrocławskim otworzył przewód doktorski.

Krótkotrwałe opady

Dziś w kraju zachmurzenie z przejaśnieniami, krótkotrwałe opady.

Wiatr północno-wschodni, 5-10 metrów na sekundę. W nocy temperatura 2-7 stopni ciepła, lokalnie przymrozki do -4. Temperatura w dzień 10-15 stopni ciepła.

W ciągu następnych dwóch dni może padać.

LOTTO
Nr 1514

Wyniki losowania z dnia 18 09 2000

01 02 05 12 14 21 23 24 26 30
31 33 39 41 46 49 51 55 57 60

Litewskie Radio
zaprasza codziennie
o godz. 17 min. 30

do słuchania na falach 1107 kHz 271,0 m
oraz FM-105,1 MHz

audycji w języku polskim
Życzymy dobrego odbioru!

DROBNE

Firma „Awdiejenkowa” zaprasza na naukę jazdy kierowców kat „B” w Wilnie przy ul. Basanavičiaus 28 i w Landwarowie (szkółka rosyjska). Cena 450 Lt. Vilnius, tel. 40-35-55.

Studio muzyczne przy centrum Kultury i Sportu MSW zaprasza dzieci w wieku 5-18 lat, w poniedziałki, wtorki i czwartki od godz. 15.00 do godz. 19.00, kab. 503, do nauki gry na fortepianie, do pop chóru oraz jazzu. Vilnius, tel. 75-33-35, 42-76-61.

Szybko i jakościowo leczymy oraz protezujemy zęby. Akredytowana klinika stomatologiczna. Vilnius, tel. 42-99-59.

Skupujemy złom metali kolorowych. Šiaurės miestelis, blok 175. Vilnius, tel. 78-84-50.

Skupujemy złom metali kolorowych. Šiaurės miestelis, blok 244. UAB „Lita West”, licencja nr 4S. Vilnius, tel. 78-94-70.

Uczę indywidualnie języka litewskiego uczni i osób dorosłych. Vilnius, tel. 26-10-05.

Mężczyzna (31 lat) poszukuje pracy stróża, stolarza lub w ochronie. Vilnius, tel. 70-50-55, 8-289-30264.

Alina
KAWIARNIA
WILNIUS
Dzielnica Pralana 49, tel. 61 86 01

Kalendarium

* Środa (20. IX) jest 264 dniem 2000 roku. Do końca roku pozostało 102 dni.

* Znak Zodiaku – Panna.
* Imieniny: Dionizego, Eustachego, Faustyny, Filipiny.

* Wschód Słońca – 6.01, zachód – 18.22.

Długość dnia – 12 godz. 21 min.

* Księżyc. Pełnia – od 13 września.

KURS WALUT

Bank Litewski

Oficjalny kurs
na 20 września 2000 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn.walut.

Dolar USD	4,0000
UE euro	3,4116
Dolar australijski	2,1744
1000 rubli białoruskich	3,8610
Korona czeska	0,0959
Korona duńska	0,4568
Funt brytyjski	5,6020
Korona estońska	0,2180
100 jenów japońskich	3,7409
Dolar kanadyjski	2,6891
Łat litewski	6,4464
Złoty polski	0,8710
Korona norweska	0,4262
Rubel rosyjski	0,1440
Korona szwedzka	0,4064
Frank szwajcarski	2,2449
100 tys. lir tureckich	0,5965
Griwna ukraińska	0,7352
100 forintów węgierskich	1,3004
10 tys. lei rumuńskich	1,6912

Ustalony kurs przeliczania
euro i walut narodowych
państw strefy euro

jednostki waluty narodowej
za 1 euro

0,7875664 funta irlandzkiego
13,7603 szylinga austriackiego
40,3399 franka belgijskiego
166,386 pesety hiszpańskiej
1936,27 lira włoskiego
40,3399 franka luksemburskiego
2,20371 guldena holenderskiego
200,482 eskudo portugalskiego
6,55957 franka francuskiego
5,94573 marki fińskiej
1,95583 marki niemieckiej

Opony do samochodów ciężarowych

Sprzedż
Wymiana

Vilnius, Birbinių 4, tel. 62 85 21

Stale kupujemy
konie i siano

Zwracać się:
tel. 32 03 60 albo 8 299 92554
codziennie

Gwiazdy mówią, że dziś...

BARANY muszą koniecznie zakosztować dziś wolności. Dlatego wybiorą służbowe podróże zamiast siedzenia za biurkiem i chętnie będą pod jakimś pretekstem wchodzić na dachy, aby zobaczyć horyzont. (Inne niekonwencjonalne zachowania Baranów także są możliwe.)

BYKI chętnie wezmą udział w jakichś zebraniach lub zjazdach, gdzie będą zabierać głos. Okażą się Byki zwolennikami nowoczesności i stosowania różnych najnowszszych wynalazków i udogodnień.

Dla **BLIŹNIĄT** dzisiejszy dzień to pora rozległych kontaktów, wymieniania maili i faksów z zagranicą, załatwiania interesów gdzieś w dalekim świecie. Oprócz tego będą Bliźnięta pomagać tym, którzy się zagubili i nie znają drogi ani tutejszego języka.

RAKÓW dzisiejszy układ planet zmusi do czytania instrukcji i uczenia się obsługi nowych urządzeń, które w zupełnie nowatorski sposób będą zakręcać loki albo pompować opony. Muszą Raki też iść z postępem.

LWY będą więcej niż zwykle jeździć po świecie, będą bardziej udzielać się towarzysko i pomimo różnych zajęć okaże się, że nawet zostaje im trochę wolnego czasu.

PANNY postanowią poszerzyć swoje horyzonty i na przykład oprócz podręczników komputerowych zaczną czytać powieści, a także zainteresują się wydarzeniami z życia kulturalnego.

WAGI uznają, że trzeba się spieszyć i korzystać z okazji, bo pewne atrakcyjne miejsca zostaną wkrótce zamknięte, a ważne wydarzenia (artystyczne i inne) się skończą i Wagi je przegapią.

SKORPIONY w większym stopniu będą mogły zajmując się tym, co je interesuje, a nie tym, co muszą. Znajdą Skorpiony czas na jakieś swoje (zaniebawane ostatnio) hobby, a może po prostu wyjadą gdzieś dalej.

STRZELCÓW czekają dziś krótsze lub dłuższe wycieczki, i często będzie tak, że Strzelec będzie stał na czele grupy ludzi, którzy wcale nie będą mieli ochoty go słuchać.

KOZIOROŹCOM dzisiejszy dzień przyniesie wyraźną ulgę: plan zostanie wykonany, prace oddane do sprawdzenia. Przypomną sobie Koziorożce, że są takie rzeczy, jak kino i teatr.

WODNIKI będą mieć masę pomysłów i będą inspirować działać na innych: jednym podpowiedzą, co mają robić, innym podsuną pomysł na dobry interes, za kogoś rozwiążą zadanie z matematyki lub naszkicują wypracowanie z polskiego.

RYBY przypomną sobie o istnieniu swoich zapomnianych przyjaciół: odnowią z nimi kontakty, umówią się na najbliższą niedzielę. Mogą też stwierdzić, że ich dawni narzeczeni lub narzeczone nadal są atrakcyjnymi osobami.

Gazeta

"Echo Litwy"
ogłasza konkurs na
nieetatowego
agenta reklamy.

Zwracać się pod numerem
tel. 42 74 71 od godz. 9 do 17.

AUTOSERWIS **SALMIRA**

- Systemy ochronne
- Aparatura dźwiękowa
- Naprawa generatorów, rozruszników
- Prace elektroinstalacyjne w samochodach
- Usługi w zakresie ubezpieczeń

N. Vilnia
Pergalės g. 33b,
tel. 32 49 67,
kom. (8 299) 42 468.

Szkoła A. Sobolewa

zaprasza na poranne, dzienne i wieczorowe kursy kierowców kategorii "B".
Klasa komputerowa - nowy program. Cena - 450 Lt.

W śródmieściu: Pamėnkalnio 19-17
W Justyniškach: Rygos 10
tel. (8 22) 76 27 32

KURIER
WILEŃSKI

Wydawca VŠ.I. „Vilnijos Žodis”
Drukuję SA „Spauda”
Redaktor naczelny
Zygmunt Ždanowicz
tel. 60 84 44
fax. 60 84 45

Adres: Birbinių g. 4
2030 Vilnius
Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322
ISSN 1392-0405

Dyrektor - Roman Baranowski (tel. 60 84 48), zastępcy redaktora: Krystyna Adamowicz (tel. 60 84 46), Aleksander Borowik (tel. 60 84 47), dziennikarze: Stanisław Tarasiewicz, Agnieszka Skinder, Sabina Kozłowska, Helena Gładkowska, Irena Litwin (tel. 60 84 46, 60 84 47), Piotr Ryngiewicz (rej. sołeczniczeki tel. 8 -250 - 52780) fotoreporter - Marian Paluszkiwicz (tel. 60 84 48).

Sekretarz redakcji - Waldemar Chorościń, zast. sekretarza redakcji - Marian Sipowicz (tel. 60 84 48), operatorzy: Walentyna Mażul, Halina Taukin, komputerowe łamanie: Lucja Stankevičiute, Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch (tel. 60 84 44), tłumaczka - Barbara Mintautiene (tel. 60 84 44), korektorzy-stylści: Stanisław Aleksandrowicz, Bronisława Michajłowska (tel. 60 84 48). Kierownik działu promocji - Zbigniew Markowicz (tel. 60 84 44), reklama: Dariusz Guszczka (tel. 60 84 44), kolportaż - Roland Juchniwicz (tel. 60 84 44).

Dyżurny redaktor Stanisław Tarasiewicz